

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX.

Ljubljana, 18. marca 1937

Štev. 11.

Danes:

Naša 3. novost

Gl. str. 3 in 4

Dobra žena v enem pokolenju — dobri potomci v treh pokolenjih.

Kitajski pregovor

Ko bi vsi ljudje vedeli, kaj se pravi zarzeti...

Kdor stalno bere časopise, vidi, da se je kriminal po vojni strašno razširil. Ni čudno. Prve čase po vojni je nastala doba blagostanja, ko so ljudje čez noč obogateli, in tedaj je marsikdo začel misliti, da mu je vse dovoljeno. Vse, kar bi se normalnemu človeku zdelo nepošteno in nemoralno.

V Jugoslaviji se je kriminal posebno razvil. Beograjska »boljšaz« družba ima skoraj sleherni dan svojo afero; skoraj vsak dan vidimo, kako pred beograjskim sodiščem defilirajo ljudje, ki so si ustvarili prav lepo mesto, imajo veliko premoženje, enega ali več avtomobilov itd. Vidimo jih v njihovih hudo klavnih vlogah.

Vzemimo n. pr. afero inž. Stojanovića. Mož je še mlad, ima lep položaj, bogate starše in ga čaka še lepa kariera. Slučaj je hotel, da se je pred njim ustrelilo zato dekle, Mila Dimitrijevićeva. Slučaj, pravim, pa ni bil slučaj, dekle se je ustrelilo zato, ker se Stojanović ni maral poročiti z njo, čeprav ji je to obljubil. Ker ni bila bogata...

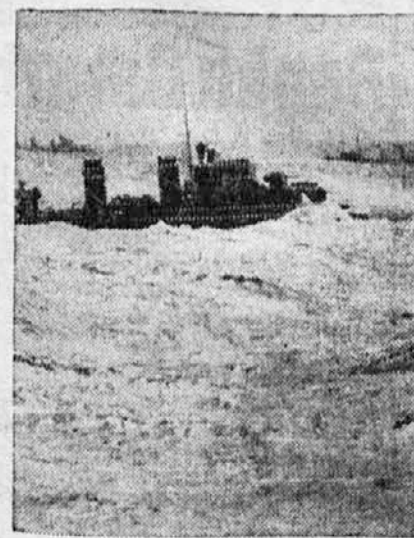
Mila je bila iz dobre in ugledne srbske družine, zato je njen oče sklenil stvar drugače urediti. Ustrelil je najprej zapeljivca svoje hčere, nato pa še samega sebe. Toda na smrt je zarzel samo sebe. Dimitrijevići so tako izgubili hčer in očeta. Mislite, da je to šlo mlademu Stojanoviću do živga? Kaj še! Pred sodiščem je do konca igral cinika; o kakšnem kesanju ni bilo niti sledu. Dobil je deset mesecev zapora, a mož prav gotovo misli, da bo sedel po nedolžnem.

Pa vzemimo drugi primer. Mlada, 21letna služkinja pride v Beograd. Doma je iz Karlovca na Hrvaškem; včasih je poznala lepšo in boljšo mladost, toda zdaj se mora kot služkinja pretolči skozi življenje. Ker je mlada in lepa, se kaj kmalu dobi zanjo delo v milijonarjevi hiši v Beogradu. Mlada služkinja se sicer čudi, ko jo pošljejo na zdravniški pregled, čudi se, ko ji pregledujejo kri. Kmalu pa se ji odpro oči: najeli so jo kot sobarico, v resnici mora pa biti za ljubico mlademu, duševno bolnemu milijonarjevemu sinu.

Dekle je navezano samo nase, v marsikaj se mora vdati in se vda tudi v to. Ali je čudno, da ne kaj mesecev nato v drugem stanu? Ali je čudno, da jo nagovarjajo k splavu? Ali je čudno, da se da pregovoriti? Ne. Čudno je le to (za pojme poštenih ljudi), da so to dekle takoj nato vrgli na cesto; v milijonarjevi vili ne potrebujejo bolnih ljudi, in mladi gospod ne potrebuje bolnih ljubimk.

Strašno, hoste rekli. In vendar: koliko je takšnih in morda še strašnejših stvari, ki se dogajajo dan za dnem, le da premmogokrat ne pridejo v javnost. Zakaj ne? Zaradi lažne morale, zaradi skandalov, zaradi karier, zaradi ugleda. Če bi mogli in smeli pisati o vseh teh stvareh, bi se marsikdo, ki je že pozabil, kaj je rdečica sramu, prestrašil in bi si dobro premislil, preden bi kaj takega storil.

Tudi med nami se dogajajo dan za dnem tragedije. Tudi med nami so ljudje, ki imajo na vesti mlada življenja in družinske tragedije. Toda če bi se pri nas o tem obširno in podrobno pisalo, bi marsikdo zarzel, in morda bi ne počel, kar misli, da sme početi, ker je bogat, ker ima avto in ker se mu ljudje ponižno odkrivajo. Ker avto in milijoni se vedno ne dajejo in ne bodo dajali nikomur pravice biti zločinec, in da bi s tujim življenjem tako ravnal, kakor pošten in normalen človek ne ravnata niti z življenjem svojega psa. Haka

Razgled po svetu

Španija, Jadran, Sredozemlje

Pred Madridom smo tam, kjer smo bili prejšnji teden. Jugoslavija in Italija, pa Francozi

Ljubljana, 16. marca

Ko smo prejšnji teden pisali o dogodkih po svetu, spancev niti omenili nismo. Kajti na Španskem ni bilo takrat nič novega — če izvzamemo obligatne, a docela nepomembne vsakdanje »zmage« na obeh straneh. Novo se je začelo šele takrat, ko je bil naš tednik že v tisku.

To se pravi, novo bi lahko bilo, kajti danes, ko pišemo novi razgled, je slika spet stara — to je, nekako takšna, kakor je bila prejšnji tork, pred znamenito Francovo ofenzivo na Guadalajaro in na Madrid. Le moralno se je slika nekoliko spremenila.

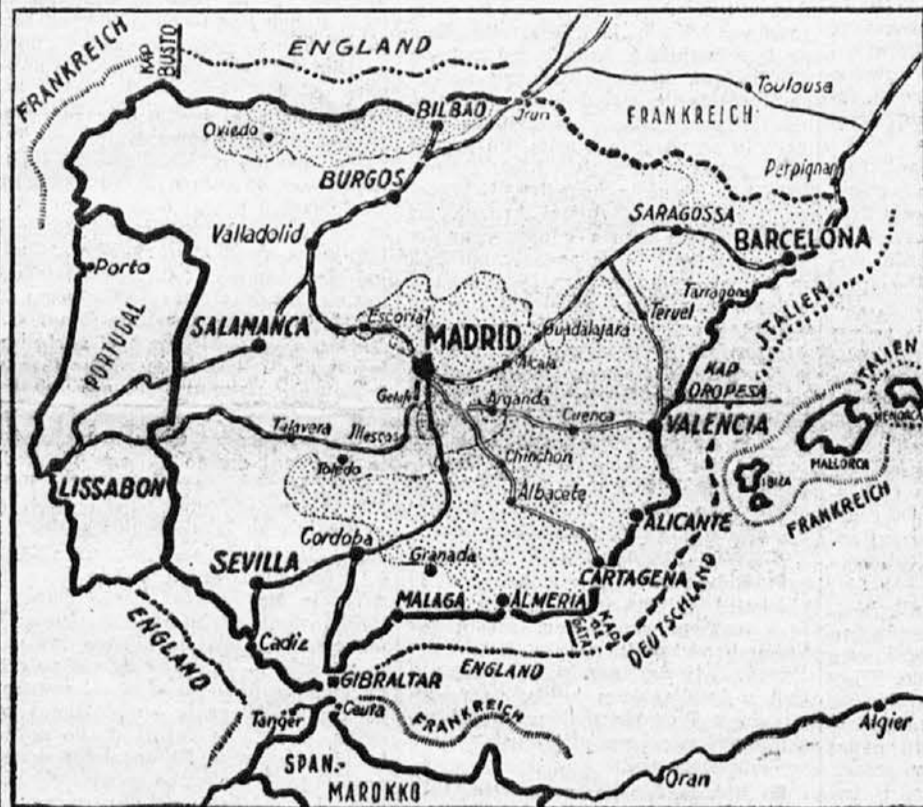
Zadnjič smo brali v nekem angleškem liberalnem dnevniku —

Francove ofenzive na Guadalajaro, smo se morali nehote spomniti hudoznega pisanja angleškega liberalnega lista. Na Francovi strani je bilo vse, prav vse: vojaška številčna premoč in prvovrstna oprema, boljša in mnogoštevilnejša letala, lepše bombe in granate, popolnejši tanki, in kar je glavno: strategija je bila odlična (ker namreč ni bila španska). Le vodstvo ofenzive — pravijo — je bilo v rokah pravih španskih generalov. In to je, kaže, zadoščalo, da se je ofenziva izjalovila.

Toda šalo na stran. Pretekli tork se je začela že dolgo pričakovana, le zaradi republikanskih protinapadov odgodena nacionali-

poraz le med vrsticami; izgovarjajo se z mrazom, dežjem in snegom.

Kajpada ta bitka še ni odločila državljanske vojne na Španskem. Vrnila je pa republikancem moralo in samozavest, ki sta jih že jeli zapuščati, a nacionaliste je navdala z malodušjem. Jutri se sicer kljub njihovem pravkaršnjemu porazu slika lahko vnovič spremeni v njihovo korist, saj smo že omenili, da so nacionalisti v vseh pogledih v premoči; toda neizpodbitno je, da je vsak zamujen dan za nacionaliste dvakrat bolj usoden kakor za vladne. Ne sicer toliko zaradi mednarodnega nadzorstva nad dovozom tuje pomoči in materiala; da je to nadzorstvo samo Blažev žegen, pač vsi dobro vemo. Temveč

Kako bodo nadzirali španske meje in špansko obrežje

Odbor za nevmešavanje v španske zadeve v Londonu je izdelal takle načrt o tem, kdo bo nadziral španske meje in obrežja: 1. severno obrežje Španije od francoske meje do rtiča Busta: Anglija; 2. od onod od portugalske meje: Francija; 3. na južnem obrežju Španije od portug. meje do rtiča Gate: Anglija; 4. od onod do rtiča Oropesa: Nemčija; 5. od onod do franc. meje: Italija; 6. špansko marško obrežje: Francija; 7. otoka Ibiza in Mallorca: Francija; 8. otok Menorca: Italija. — Na špansko-portugalski meji bodo imeli nadzorstvo angleški opazovalci

angleški liberalci se drži nasproti španskim dogodkom nekako tako kakor predvojni nemški baron nasproti meščanstvu; t. j. španske dogodke gleda hudo zviška in skuša biti striktno nevtralen — da utegne špansko državljansko vojno res odločiti generaliteta, le v nasprotnem smislu, kakor bi utegnil misliti preprost človek: na boljšem so namreč po njegovem vladni, in sicer zato, ker imajo samo enega generala... Po isti logiki so po sodbi lista nacionalisti zato na slabšem, ker imajo celo tropo generalov, a nobeden nič prida sposoben ni, najmanj pa menda... vrhovni poveljnik general Franco sam.

Ko smo pretekli teden in prve dni tega tedna brali poročila o začelnih zmagah in klavnem koncu

stična ofenziva na Guadalajaro, mestece s 14.000 prebivalci na severovzhodu od Madrida. Njen namen je bil presekati še poslednjo cestno zvezo iz prestolnice v republikansko zaledje, t. j. cesto iz Madrida na francosko mejo. Ta cesta gre skozi Guadalajaro (j' se v špansčini izgovarja kakor naš 'h'), zato bi zavzetje tega mesta pomenilo toliko kakor sklenitev obroča francostov okoli republikanske prestolnice.

Prve tri dni so nacionalisti res z velikim elanom prodirali; pot so jim delali preizkušeni nešpanski tanki. Nekateri listi, zlasti rajhovski, so videli nacionaliste že v Guadalajari in niso mogli dovolj nahljati vodstvo Francove vojske. Prišel je pa preobrat: na lepem je ofenziva zmanjkalo in iznenada se je začela protiofenziva vladnih čet! Ze tolikokrat uničena mednarodna brigada je, kakor doslej še zmerom v koeljivih situacijah, tudi to pot morala iti reševat. In rešila je. S pomočjo učinkovitega napada vladnih letal so republikanci ustavili nacionalistično prodiranje in vrgli nasprotnika nazaj skoraj do njegovih izhodiščnih postojank. Ko to pišemo, so republikanci še zmerom v napadu. Nacionalisti priznavajo

zato, ker nacionalisti nimajo simpatij med narodom.

Danes še ne vidimo konca bojev na Španskem. Toda naj se vojna konča tako ali drugače, gotovo je, da se bo španski problem takrat šele začel. Takrat ko bo treba popravljati in na novo graditi, kar zdaj oba tabora slepo podirata. Kdo bo takrat Španiji pomagal — kdo ji bo mogel in hotel pomagati, ne glede na to, ali ji bo gospodoval Franco ali Caballero? V že omenjenem angleškem listu smo te dni — sredi Francovih zmag — brali kratek in logičen odgovor na to vprašanje: Angleži in Francozi. Drugi bi hoteli, pa ne bodo mogli, ker njim samim primanjkuje denarja...

Na levi:

Angleško matično in sredozemsko brodoge ima pravkar v Atlantiku velikanske manevre. Na sliki: pogled na flotilo rusilcev. Na desni poveljniška ladja matičnega brodogja »Queen Elisabeth«

Na desni:

V Salamanci, središču Francove Španije, so z velikim navdušenjem sprejeli generala Faupla, novega nemškega poslanika pri Francovi vladi

Zbližanje med Jugoslavijo in Italijo

Ze nekaj časa pišejo naši in tuji listi, da se bo naše razmerje s sosednjo kraljevino Italijo popravilo in da bo dobilo trajnejše in združevše temelje. Pišejo celo, da bosta Jugoslavija in Italija sklenili prvi gentlemanski dogovor, podoben dogovoru med Anglijo in Italijo.

Ni dvoma, da si mora vsak Jugoslovan iskreno želeti zboljšanja razmerja z vsemi našimi sosedami, z Italijo kot največjo med njimi pa še posebno. Zato moremo take glasove le pozdraviti; da niso docela neutemeljeni, je dokaz tudi pasus o prijateljstvu z Italijo v nedavnem zunanjepolitičnem ekspoziturnem predsednika naše vlade doktorja Stojadinovića v narodni skupščini.

Naši zavezniki Francozi skušajo ta gentlemanski dogovor med obema jadranskima sosedama drugače razlagati. Geneviève Tabouis, zunanjepolitična urednica pariškega »Oeuvra«, trdi namreč, da hoče Jugoslavija iti svoja pota i v Mali antanti i v svoji zvezi s Francijo, češ da premalo vpošteva svoja zavezništva; skratka, da vodi sebično politiko.

Tudi če bi bilo to res, moramo svojim prijateljem Francozom odkrito in brez ovinkov povedati, da so nas prav oni najbolj naučili take sebičnosti. Ko je Jugoslavija šla v sankcije proti svoji najboljši kupčijski prijateljici, nam ni Francija dala prav nikake možnosti, da bi se na francoskem trgu vsaj nekoliko odskočevali za izgubljeno italijansko tržišče — čeprav smo na sankcije pristali baš največ na francosko prigovarjanje. Ne; v tem pogledu nam prijatelj Francozi nimajo ničesar očitati. Ne glede na to, da se Jugoslavija ne misli izneveriti nobenemu svojemu dosedanjemu zavezništvu.

Dalje nam Tabouissova očita, da sklepamo baš zdaj tak dogovor, ko vendar vemo, da si hoče Italija samo hrbet zavarovati na Jadranu, da se bo laže obrnila na jug in na zahod, na Špansko in v Severno Afriko.

Na to bi prav tako prijazno povedali, da Jugoslavija ni poklicana reševati zahodno demokracijo, če se zahodna demokracija ne bo sama reševala. Mi smo v prvi vrsti dolžni skrbeti za svoj obstanek; preveč imamo mej in preveč smo še do nedavnega imeli opravkov z neprijetnimi sosedmi, da bi mogli le za trenutek obrniti svoje poglede od njih in se spuščati v nevarne pustolovščine. Da na Španskem ni vse v redu, vemo prav dobro; prav tako pa tudi vemo, da Španija mejl na Francijo in ne na naše kraje; če se Francozom ne zdi vredno, da bi energične branili svojo korist na pirenejskem polotoku, je to njihova stvar. Pri tem seveda tudi bo prav dobro vemo, da ni vseeno, kako se bodo dogodki na Španskem razvili; da tudi za nas ni vseeno, še posebno dobro vemo. Samo tega ne maramo več, da bi mi Jugoslovani za kogar koli hodili po kostanj v žerjavico.

Toliko se nam je zdelo potrebno omeniti glede na izvajanja sicer simpatične in drugače stvarne in dobro informirane diplomatske urednice pariškega »Oeuvra«.

Observer

Oriaški dvoboi za nadvlado v Sredozemlju

Pravi namen angleškega oboroževanja

Ljubljana, 15. marca

Ves svet ve: če so se Angleži začeli oboroževati, ne delajo tega zato, da bodo nemara Evropo obvarovali nove vojne, temveč počno to v prvi vrsti in izključno zaradi svoje koristi. Da je angleška korist to pot hkratu tudi evropska, je golo naključje; vsa ta povojna leta na primer ni bila.

Angleži se čuti ogroženega v svojem življenjskem živcu; njegova najkrajša pot v Indijo, to je čez Sredozemsko morje, je v nevarnosti.

Ce hočete vsaj za silo preceniti pomen te poti v Indijo za britanski imperij, morate vedeti: vsak dan plove na tej progi več ko 2000 britanskih trgovskih ladij; ene vozijo angleško blago na Jutrovo, druge dovažajo britanskemu otočju neobhodno potrebnega živeža in surovin.

Abesinska sfera je vsemu svetu pokazala, kako ogrožena je ta trgovinska proga; Angleži je nič več suvereno ne obvladajo, kakor so jo še nedavno.

Anglija ima resda v svoji oblasti oboja vrata Sredozemlja, t. j. Sueski prekop in Gibraltarsko morisko ožino; toda Italijani lahko, če jih bo takšna volja, docela nevtralizirajo pomen Malte in zapro z minami, podmornicami in letali silniško ožino ter tako Angležem izpodrežejo sleherni sredozemski zvezo z bližnjim in daljnim Vzhodom.

Pantellaria se imenuje italijanski otok med afriškimi obrežjem in Sicilijo, ki bi bil zmožen obvladati pot iz Zahodnega Sredozemlja v Vzhodno.

Zapomnite si: Pantellaria je naslov najnovejšemu poglavju v angle-

ški zgodovini; Pantellaria je vzrok, da je nastal preobrat v razmerju med Veliko Britanijo in Italijo. Zdj boste razumeli, zakaj je Anglija vsa poslednja leta skušala ohraniti prijateljstvo z Italijo: zaradi Pantellarije.

Zdj boste razumeli, zakaj se je Anglija začela tako neznansko oboroževati, ko Italija ni marala na španskem odnehati: zaradi Pantellarije.

Ko so si bili leta 1935. Angleži in Italijani v laseh zaradi Abesinije, so v Londonu mislili na to, da se odpovedo tolikanj ogroženi sredozemski poti in si izberjo pot v Indijo okoli Južne Afrike; pot, ki je sicer mnogo daljša, zato je pa tudi mnogo varnejša. Toda gospodarski moške so izračunali, da bi teh 7500 km, za kolikor bi bil ta ovinek daljši od sredozemske proge, tako podražilo prevoz, da bi Velika Britanija prej ali slej postala nekonkurenčna na svetovnem trgu. A ker je angleška moč haš trgovina, bito pomenuilo začetek zatona slave in moči britanskega imperija.

Ta pomislek je bil odločilen: London se je odločil, da se sredozemski progi ne odpove.

Toda kdor hoče čilj, mora hoteli tudi sredstva. Angleži so se brez odloga lotili dela. Zgradili so si pomorsko oporišče na Cipru in v Haifi v Vzhodnem Sredozemlju in izpopolnili letalsko oporišče v Akabi (Rdeče morje). To je Italijo vznemirilo: njen indirektni odgovor so bili nedavni oboroževalni sklepi velikega fašističnega sveta.

V Londonu se zavedajo, da postaja Italija v Sredozemlju od dne do dne močnejša. Toda britanska admiralteta ne bo odnehala; nedavno sprejetje ogromnega programa pomorskega in letalskega oboroževanja v londonskem parlamentu kaže jekleno voljo Angležev, da to pot ne podležejo, kakor so v abesinski zadevi.

Velika Britanija mora imeti prost prehod čez Sredozemlje. Drugače je konec njenega gospodarskega blagostanja, konec njene nadvlade na svetu. Zaprtje Sueskega prekopa pomeni konec Velike Britanije. Zato hočejo biti Angleži po vsaki ceni tako močni, da bodo lahko Italiji rekli: Do tod in ne dalje! — tisti Italiji, ki danes obvladuje Sredozemlje na škodo Anglije in Francije. Pri tem je pa treba vedeti, da pride 70% Italiji potrebnih surovin in goriva skozi Gibraltar. To dejstvo pač dovolj jasno pove, zakaj je veliki fašistični svet sklenil, da se mora Italija na gospodarskem polju postaviti na lastne noge.

Kronika preteklega tedna

ZLATO, KI LEZE

Tujci kupujejo pri nas polže in jih plačujejo po dinarju kilo. Letos jih bodo izvozili 100 vagonov

Ljubljana, 16. marca.

Pri nas v Sloveniji se ljudje ukvarjajo z marsičim, samo da bi laže izhajali in si zboljšali življenjske razmere. Prav tako si pomagajo tudi v drugih krajih naše države, kakor si pač znajo in morejo. Pri nas love nekateri kače, v Srbiji in v Bosni pa love polže... Nu, ta slednji lov je mnogo manj nevaren in še hitreje gre od rok, saj polž nikoli prevede ne hiti!

Tega pa še menda ne veste, da je polž zlato, ki leze... Vsaj tako pravijo tisti, ki na debelo kupujejo polže. Tako pravi na primer gospod Hardtmayer, ki je zaradi polžev prišel v Jugoslavijo. Premislite, ta človek ne lovi samo polžev, temveč celo kaline, ki bi zanj iskali in nabirali te počasne živalce! Možakar pravi, da je polž zlato, vendar pa plača za kilo polžev samo rec in piši en dinar! Mogoče bo s svojimi letaki vlovil po Bosni in Srbiji kaj takšnih kalinov, ki mu bodo za dinar prinašali polže; mogoče! Pri nas v Sloveniji se mu to pač ne bi posrečilo — in ker to možakar bržčas ve, tudi k nam prišel ni.

In če je polž res zlato, zlato, ki leze, zakaj bi lezlo to zlato samo v nenasitne žepce gospoda Hardtmayerja — zakaj ne bi lezlo še v žepce naših siromašnih ljudi? Iz Bosne poročajo o tem zlatu kaj čudne stvari. Beograjsko »Vreme« pravi na primer, da je prav ta gospod Hardtmayer že lani v Tuzli kupoval polže, pa je raznim trgovcem ostal prav čedne vsotice dolžan... Denarja še do današnjega dne niso videli, saj se je podjetni gospod Hardtmayer zmerom lepo izmuznil terjatvam.

Pravijo, da bo letos drugače, saj je gospod Hardtmayer baje beograjskim casnikarjem prisegal, da bo plačeval polže takoj pri prevzemu. No, in če bo to res storil, bo pustil precej denarja pri nas, saj misli izvoziti kakšnih 100 vagonov polžev robe... Pravi pa, da bi jih spravil v denar tudi 300 vagonov, ko jih pa Angleži in Francozi tako radi jedo in imajo celó tovarne za predelavo in konzerviranje polžjega mesa.

»Zaradi večje varnosti«. V mariborskem »Večerniku« beremo: V »Službenih novinah« je izšla naredba ministra za gozdove in rudnike Gjüre Jankovića, da morajo v bodoče »zaradi večje varnosti« bratovske skladišnice ves svoj denar, ki ga nalagajo na obresti, vlagati v Državno hipotekarno banko. Nezgodna blagajna bratovske skladišnice je imela zdaj 225, njena pokojninska blagajna pa 1208 milijona vlog v hranilnicah. Teh 14 milijonov bo odšlo zdaj v Drž. hip. banko. Moramo res biti hvaležni — končuje »Večernik« — kako zgledno se pomaga slovenskim denarnim zavodom, da imajo čedalje manj skrbi z denarjem!

Bolgarski pevec v Ljubljani. Bolgarsko pevsko društvo »Rodna pesem« iz Sofije je priredilo uspela koncerta v Mariboru in v Ljubljani. V obeh naših največjih slovenskih mestih smo brate Bolgare svečano sprejeli in prisrčno pozdravljali.

Sodobni arhitekti določajo za vse moderne stavbe izključno linolejska tla. Linolej je nadvse higieničen, njegovo čiščenje pa preprosto in nezamudno. V nebotičniku so vsa tla v stanovanjih, trgovskih lokalih, kavarni in baru obložena z linolejem. Ves ta linolej je dobavila in obloženo je izvršila tvrdka A. & E. Skaberne. Tudi sedaj ima največjo izbiro linoleja v vseh barvah in kvalitetah tvrdka A. & E. Skaberne.

V deroči Poljanščici utonil. Sestletni sin strugarja Sattlerja se je pred nekaj dnevi vračal iz Skofje Loke domov v Novo predmestje. Z nekim prijateljem sta jo ubrala po škarpi ob Poljanščici. Kar na lepem se je mali Milan spotaknil in padel z visoke betonske škarpe v strugo narasle in deroče Poljanščice. S poslednjimi močmi se je hotel še postaviti na noge, toda močan tok vode ga je potegnil za seboj — in fant je utonil.

Milan Pribičević, brat lani umrlega politika Svetozarja Pribičevića, je prejšnji teden umrl v Territetu v Švici, kamor je bil odšel iskat zdravja. Milan Pribičević je bil upokojen polkovnik; vse svoje življenje je posvetil boju za osvobodjenje. Pokojnika so iz Švice čez Ljubljano prepeljali v Beograd in ga tam pokopali z vsemi častmi.

Ribe koristni prijatelji domačih živali. V moravski in donavski banovini povzroča vsako pomlad tako imenovana »golubaška mušica« ogromno škodo, saj pogine zaradi njenega pika vsako leto 10 do 20 tisoč glav domačih živali. Ker je te nadloge največ v potokih in močvirjih okrog Golubovca, so mušice tudi po tem kraju krstili, če-

obubožanim gospodarjem prodali na zahtevo neke banke iz Splita vse njihovo imetje. Med drugimi nepremičninami konkurzne mase bo prodana tudi cerkvena Sv. Ane na Repu blizu Metkovića, ki je bila do zdaj zasebna last posestnika Veraja.

Stalna gosta, ki se gresta včasih vlomilca. Zadnjič sta neznana vlomilca obiskala gostilno Ane Modrijanove na Tržaški cesti v Ljubljani. Ukradla sta gramofon, gramofonske plošče, cigarete, nekaj špecijskega blaga, namiznih prtov itd. Ko sta vlomilca s precej bogatim plenom odhajala iz gostilne, ju je na dvorišču videla domača dekla. Po njenem opisu je drugo jutro policija aretirala oba vlomilca, ko sta se prišla kakor nalašč krepčat v isto gostilno. Bila sta pač stalna gosta, pa si nista mogla kaj, da ne bi — kakor vsak dan — tudi dan po vlomu zila par kozarečkov po grlu.

Kako se cigani okoriščajo z ljudsko lahkovernostjo, je spet dokazal dogodek v Zakolah blizu Brežic. Nekci cigan je obiskal ženo nekega Gerjevića in jo prosil, naj bo za botra njegovemu otroku. Za uslugo in za stroške ji je obljubil 1000 dinarjev nagrade. Toda od obljubljenega denarja ni cigan pri krstikah pokazal niti dinarja. Cigan je imel pač s seboj steklenico dobrega vina, a še tega sta spila cigan in Gerjević sama. V vinskem razpoloženju je potlej cigan zaupal Gerjeviću veliko skrivnost, kako bi se dalo priti do 400 tisoč dinarjev. Seveda je cigan zahteval od Gerjevića že vnaprej nagrado 5 tisoč dinarjev — in kmot mu je denar res kar na roko izplačal. Za 400 tisoč dinarjev se Gerjević lahko obriše — cigan je pa vendarle napravil dobro kupčijo. Od tistih dob ga seveda ni več na pregled.

Tovarna, ki svojim delavcem mnogo da, je brez dvoma Hutterjeva tekstilna tovarna v Mariboru. V bližnji bodočnosti namerava zgraditi kolonijo 25 delavskih hiš, ki bo v njih prostora za 50 delavskih rodbin. Podjetje je že kupilo za svojo stanovanjsko kolonijo potrebna zemljišča: stala so 300.000 dinarjev. Pozdravljamo velikodušno za misel te vrlike tekstilne tovarne v Mariboru, in si mislimo bolj na želimo, kakor da bi tudi druge slšne tovarne v Sloveniji posnemale njen lep zgled.

Poslovanje Trgovskega in bolniškega podpornega društva v Ljubljani je bilo lani močno aktivno in plodno. Iz poročila predsednika Petra Klinarja na običnem zboru izvemo, da je bilo v višji zavarovalni skupini lani 4185 članov. Prispevkov so vplačali 1.479.500 dinarjev in večina tega denarja je šla za zdravljenje članov v ljubljanskem Štajmerjevem domu. Ta moderni sanatorij je bil ves čas poln in prepolu — in že se oglašajo potreba po razširjenju in priključitvi posebnega ginekološkega in porodniškega oddelka. Upanja je dovolj, da bo zadevna še letos urejena. Po sprejetju drugih poročil so še nekoliko spremenili pravila, ki določajo volitev upravnega odbora tega socialnega društva.

Tudi za letos se obljublja živahna tujska sezona v Dalmaciji. Te dni sta prišli v Split dve večji skupini izletnikov, ena iz Nemčije, druga e parnikom iz Anglije. Ze zdaj so prijavljene večje skupine iz drugih krajev, a tudi na tisoče posameznikov se je prijavilo, da bodo za Veliko noč obiskali našo lepo Dalmacijo. Tudi za zgodnjo sezono vlada veliko zanimanje, posebno v tujini, zato lahko z gotovostjo računamo, da bo letos obisk na našem Jadranu, zlasti v Splitu in Dubrovniku prav obilen.

Milijonska kazen za tihotapstvo. Ondani je finančna direkcija v Ljubljani obsodila znanega tihotapca Franja Hlebčarja na poldrugi milijon dinarjev globe za vsa mogoča tihotapstva, zlasti za tihotapjenje saharina. Ker pa Hlebčar nima denarja, bo globo plačal z zaporom: leto dni bo sedel.

8. 1. aprilom se podraži obutev. Narodna skupščina je izglasovala 16 novih banovinskih trošarin. Povišana bo banovinska trošarina na kavo za 2 do 4 dinarje, isto velja tudi za dišave in začimbe. Najobčutnejše pa zadene nova banovinska trošarina čevljske izdelke, torej obutev. Usnjeni čevlji so zatročarinjio 5 din po paru, lakasti, semiš, svileni in baržunašti pa za celih 12 din po paru. Vse vrste čevljev so razen tega obremenjene še z visokimi običinskimi trošarinami, zato bomo s 1. aprilom, ko stopi novi finančni zakon v veljavo, plačali najmanj 10 do 20 dinarjev več za par čevljev, če ne še več, ker so se v poslednjem času tudi surovi usnjeni izdelki podražili.

Prihodnja, t. j. velikonočna številka »Družinskega tednika« izide s posebno izbrano vsebino v razširjenem obsegu šele v petek, 26. t. m.

80.000 levih čevljev enemu, 80.000 desnih čevljev drugemu je zapisal neki tovarnar v oporoki da kaznuje svoja nepokorna sin

(n) Newyork, marca. Brata Robert in Edvard Allister se nista nič kaj dobro razumela s svojim očetom, bogatim tovarnarjem čevljev. Oholo sta prezirala očetove opomine in trmasto hodila po svojih potih. Toda lepega dne je zavel drugačen, manj ugoden veter.

Ko jima je namreč ude umrl in sta brata odprla testament, sta se razočarana spogledala. Oporoka je bila zanj tako neugodno sestavljena, da sta vložila tožbo proti njej; na procesu je pa o duhoviti oporoki izvedela tudi newyorška javnost.

Tovarnar čevljev je del v oporoki kaj nerodno določbo: zapustil je sicer svojima sinovoma 80.000 parov čevljev, a tako, da podeduje Robert samo desne in Edvard samo leve čevlje. Zraven je pa sinovoma strogo prepovedal, da bi čevlje sestavila v popolne pare, sicer izgubita še to, kar sta dobila.

Brata sta hotela dokazati, da njun oče najbrže ni bil pri zdravi pameti, ko je sestavjal to oporoko. Dokaz jima je pa izpodletel, ker je sodišče ugotovilo, da se je Allister pri sestavljanju testamenta telesno in duševno sijajno počutil. Njuno tožbo so zavrnili. Nehvaležna sinova, ki sta svojega očeta tako prezirala, sta se morala hoče nočeš z dolgim nosom vdati v svojo usodo. In tako bosta obsedela brez dediščine, ta na samih levih, drugi na desnih čevljih...

Če hudiča z Belcebubom izganjaš...

(n) Newyork, marca. Prestolnica države Arkansas, Little Rock, je pred letom dni sporočila senatu svoje države, da je zaradi podganje nadloge v nevarnosti parlamentarno poslovanje. Seveda je senat takoj sklical sejo in senatorji so se posvetovali, kako bi se nadležne golazni odkrili. In domislili so se: iz vseh krajev države so zbrali kar se da mnogo mačk in jih spustili v kleti parlamenta, v knjižnice in arhive.

Vrle mačke so odlično izvršile svojo nalogo. Kmalu ni bilo v nobeni luknji nobene podgane več.

Ko so pa senatorji hoteli vrniti mačke njih lastnikom, se je šele pokazala prava težava. Mačke so se uzajajne sprice človeške nehvaležnosti meni nič tebi nič uprle. Tako se še vedno plazijo po prostornih kletah parlamenta in nobeni še na misel ne pride, da bi jo mahnila domov.

Zdj si bodo senatorji lahko spet nekaj časa belili glave, kaj naj store z nadležnimi rešikami svoje palače...

Muzikaličen čistilec oken

(WI) London, marca. Na londonsko policijo so ondan pripeljali čistilca oken, Adolfa Wagnerja, ker je imel v svojem stanovanju radijski aparat, ki ga pa ni prijavil poštni upravi. Ko je sodnik vprašal obtoženca, zakaj se je hotel izogniti plačilu pristojbine, mu je čistilec odgovoril, da je vnet ljubitelj glasbe in da je že za aparat dovolj prestradal, pa ni hotel stradati še za plačevanje pristojbine.

Pri nadaljnjem zaslišanju se je policijski uradnik zanimal, ali ni morda obtoženec kakšen sorodnik slavnega Riharda Wagnerja. Čistilec oken je pritrdilno odgovoril, a sodnik ga je poučil: »Sicer je Wagnerjeva glasba res po vsem svetu priljubljena, toda to me ne sme motiti, da bi postavil silo delati!«

In je obsodil Adolfa Wagnerja na 1 funt globe.

Obsojenec je kazni pri priči odšel sodniku na mizo in odšel iz dvorane, živjgaže si »Lohengrina«.

Osupljiv uspeh

Kupec: »Torej mi jamčite, da je ta voda za rast las tudi res uspešna?«
Droglst: »Pa še kako! Zanjčič je neki kupec z zobmi potegnili zamašek iz steklenice, pa mu je čez štirinajst dni zrasta dolga brada.«

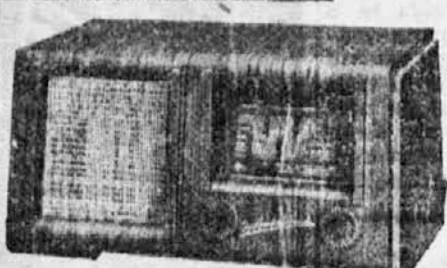
Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršl vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Hclandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija št. 1117-94. Paris: Luxemburg: št. 5967. Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

SCHAUB RADIO 1937

Dajemo Vam priložnost, da si brez posredovalca nabavite znamenite SCHAUB-sprejemnike direktno od glavnega zastopstva, po specialnih cenah.

Zahtevajte ponudbo in prospekte od generalnega zastopnika za Jugoslavijo:

ING. KORNEL FRIEDMANN - ZAGREB

Ulica barona Jelačića 1

Naša 3. novost

»DRUŽINSKI TEDNIK« še ni docela izžepal svoje 2. novosti, in že hiti, da postreže svojim bralcem in naročnikom spet z novo novostjo, morda še zanimivejšo od dosedanjih — z novostjo, kakršne še ni bilo v slovenskem tisku.

To pot je »DRUŽINSKI TEDNIK« pripravil svojim bralcem prav svojevrsten leposloven užitek, slaščico posebne sorte.

„DESETI BRAT“

v novi obleki

Ni ga menda Slovenca, ki ne bi bil najmanj enkrat prebral naš prvi in najslavnejši roman, Jurčičevega »DESETEGA BRATA«. Se danes ta dan bere to lepo povest staro in mlado, še danes ta dan je »DESETI BRAT« svež in mladosten, kakor da ne bi bilo minilo že celih 70 let, kar je prvokrat zagledal beli dan.

Le nekaj se je že obrabilo pri tej častitljivi povesti: njena ob-

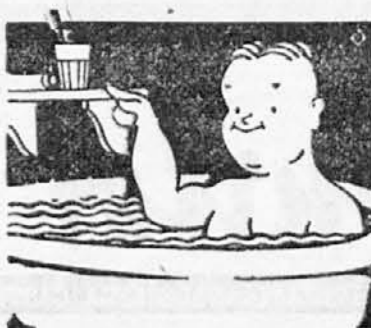
leka je postala nekam staromodna in ogoljena, njen kraj ni več tak, kakor je bil, ko je bil še nov. In prav to, da priskrbi »DESETEMU BRATU« novo obleko modernega kroja — prav to nalogo si je zadal »DRUŽINSKI TEDNIK«.

PRVA TRAVESTIJA

prvega slovenskega romana

Če kdo resno povest, pesem itd. obdela v šaljivi obliki, pravimo, da to povest travestira (t. j. dobesedno: preobleče); novo obliko prvotne povesti imenujemo pa travestijo. Takšno travestijo »DESETEGA BRATA« je sklenil priobčevati počeniš z današnjo številko »DRUŽINSKI TEDNIK«. (Gl. 4. stran!) Da bo ta nova obleka prvega slovenskega romana moderna in po kroju in po blagu, za to je porok našim čitateljem že dobro znani pesnik-parodist IVAN ROB.

Naša 3. letošnja novost je med dosedanjimi nedvomno najorigi-

Kakor kopel telo,

Posebno po močnem kajenju, ali po delu v prašnem in suhem zraku imate občutek svežosti in čistote, ki ga zapušča čiščenje ust z zobno pasto Chlorodont. Zahtevajte po svojem okusu peneci ali ne peneci se Chlorodont, obe kvaleteti sta enako dobri.

tako osveži in očisti zobna pasta Chlorodont usta in zobe.

Chlorodont

28 let je nosil dvojčka

(nZK) Budimpešta, marca. V tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov so pred kratkim sprejeli in takoj operirali na videz zdravega in krepkega mlinskega preglednika Andorja S.

Ze dalje časa so namreč moža mučile strašne bolečine, postajajoče od dne do dne neznošnejše. Domači zdravnik mu je predpisal neko mazilo in obkladke, a vse skup ni nič zaleglo. Bolniku se je naposled naredila na koncu hrbteničnih vretenec precej velika boleča bula in postajala vse večja in večja. Tedaj zdravniku ni kazalo več drugega, kakor da pošlje moža v bolnišnico.

Tam so ga operirali in naši v buli... trinajest centimetrov dolg človeški embrio z dvema zobkoma in laski, Dvojček, ki ga je nosil ničesar ne sluteči Andor v svojem telesu celih 28 let, se je ves ta čas po malem razvijal, zdaj je pa najbrže zaradi kalšne infekcije umrl.

Zadnjo takšno operacijo so izvršili leta 1911 v Nemčiji. Operirani Andor je oženjen in ima že triletno hčerko.

Starše ubil in razkosal

(SI) Bukarešta, febr. Porotniki v Bukarešti bodo te dni sodili študenta kemije Sila Constantinescu, ki je lanskega novembra ubil svoje starše.

Zakonec Constantinescu lepega dne ni bilo več na spregled. Ko je naposled na prijavo sosedov policija vdrila v stanovanje, si je puhnil v obraz smrad po razpadajočem mesu. Preiskali so vso hišo in tedaj so našli v pločevinastem zaboju kose človeških udov, zavite v časniški papir in v platno. Policija je hitro ugotovila, da gre za zakonca Constantinescu, ki ju je moral nekdo na zverinski način umoriti in njuni trupli razkosati. Sin pokojnih zakoncev je bil izginil. Čez nekaj časa so ga artilirali v Cernovicah. Bil je v družbi nekoga dekleta. V njegovi listnici so našli 100.000 lejev, v torbici njegove spremljevalke, pisateljice Ade Salomonove pa 7.000 lejev gotovine.

Med zasliševanjem je Sila pripovedoval, da je denar svojih staršev zabil po nočnih lokalih. Potlej je zverinski sin priznal, da je umoril svoje starše. S sekuro je česnil spečega očeta po glavi. Potlej ga je z ovratnico zadavil. V tistem trenutku je prišla mati — in ko je uzrla mrtvega moža, je začela na vso moč vpiti. Tedaj je Sila Constantinescu zadavil še mater. Naposled je odvelkel oba mrtliča v kuhinjo. Celih 36 ur je ostal z mrtvimi starši v hiši in premišljal, kako bi zabil sledove svojega hudočinstva. Nazadnje se je odločil, da bo mrtliča sežgal. Kupil je dva korca solne kisline in apna, zvelkel trupli v klet, ju razseknil in polil razkosani žrtvi s solno kislino in z apnom. Nakana se mu pa ni popolnoma posrečila, ker je meso le na pol zoglenelo.

Bukarešta nestrno pričakuje konca te senzacionalne razprave, saj romunska kriminalna kronika že zlepa ne pomni takšnega zverinskega hudočinstva.

Podzemeljski hodniki pod Louvrom

(SI) Pariz, febr. Mreža pariških podzemeljskih hodnikov se čedalje bolj širi. Zdaj vrtajo predor od Chateleta do Trga republike. Med kopanjem so delavci našli na doslej neznan podzemeljski rov. Rov drži pod cerkvijo Saint-Germain l'Auxerrois, ki so iz nje v noči 23. avgusta 1872 zvonovi dali znamenje za začetek klanja šentjernejske noči.

Podzemeljski hodnik je imenitno tlakovan in ves obzidan. Razen tega je tako visok, da lahko hodi po njem moč s popolno opremo pokonci.

Strokovnjaki menijo, da gre za skriven hodnik, ki ga je dal zgraditi še Filip Avgust (1165—1223). Bržčas je bil namenjen za beg iz stare louvrške palače.

Čudaške klavzule pariških igralcev

(WI) Pariz, marca. Francoski gledališki igralci imajo — kakor skoraj povsod drugod — že več let kolektivne pogodbe, ki natanko predpisujejo vse pravice in dolžnosti. Med igralci srečamo pa še današnji dan nekaj originalov, ki si izgovorijo poleg običajne pogodbe še posebne klavzule. Tako je moral na primer neki londonski impresario, ki je pridobil nekoga znamenitega pariškega igralca za gostovanje v Londonu, pripisati v pogodbo, da dobi umetnik vsak dan še tri smotke za petnajst frankov.

Njega dni so bile gledališke pogodbe v Parizu še vse bolj čudaške: igralci na primer niso smeli stanovati več ko četril ure stran od gledališča, da je uprava lahko vsak hip poslala ponje, ako je kateri izmed nastopajočih igralcev nenadejano zbolel. Nekemu znamenitemu tenorju Velike opere, razpitemu ženskarju, so na primer prepovedali sprejemanje dam v gledališki garderobi. Za vsak prestopki bi ga pri pričli odpustili.

Razen tega so stare pogodbe igralcem strogo prepovedovale uživanje alkohola.

Iz naslovov — ves življenjepisa

(naX) Bern, marca. Po vsem nemškem svetu znana pisateljica Hedvika Courths-Mahlerjeva je praznovala pred kratkim svoj sedemdeseti rojstni dan. Natančni kronist »Novega bernskega lista« tega znamenitega dne ni prezrl. Mož ima smisel za humor, in tako je popisal življenje pisateljice tolikanj nesmrtnega kiča z značilnimi naslovi njenih knjig.

Ker vemo, da je tudi med našimi čitateljicami mnogo tihih oboževalk ljube plodovite Nemke, naj priobčimo ta originalni življenjepisa tudi mi (naslove jubilarčnih romanov ločimo od ostalega besedila s kurzivno pisavo):

23. februarja 1867. leta je bodoča pisateljica zagledala luč sveta kot hčerka skromnega bajtarja. Mlada leta je prebila kot služkinja, včasih je pa tudi čitala svoji gospodi v zabavo. *Le Idor pozna hrepenenje*, ve koliko je morala prestati... V Hallu je srečala nekoga učitelja za risanje. *Seznani se je z lepo plavalasko* in tako sta se sem in tja sošila v *Bukareški gaju*; naposled sta se poročila. Njun zakon je bil zelo srečen, saj *Kar Bog zveže, naj človek ne loči*.

Njuna pot je šla navzgor: kmalu je mlada žena služila volike denarje s svojimi knjigami. Šele za dobe inflacije je morala spoznati, da je bil ves ta denar le *Začarano zlato*. Izgubila je vse, kar je imela, toda *Zmagati vsem silam na kljub*, je bilo njeno geslo in *Njena skrivnost*.

Courths-Mahlerjeva še zmerom pisari in pisari. Povprečne Nemke jo še danes hudo rade beró. Njenih del je izšlo vsega skupaj že 22 milijonov iztisov!

Vlak brez ropota

(QI) Pariz, febr. Evropski in ameriški železniški inženirji si že dolgo belijo glave, kako bi napravili takšne železniške vozove, da bi se v njihovi notranjstvi ne slišalo ropotanje ne drdranje koles. Na Francoskem so dosegli že takšen napredek, da so že začeli graditi nove železniške vagonne, ki bodo v njih potniki čutili le malo tresljev in ne bodo slišali skoraj nikakega ropota.

Francoske železniške družbe grade zdaj več sto vagonov iz same kovine; v prometu bodo na dolgih mednarodnih progah. Da uduše ropot, bodo — da navedemo samo ta primer — vozovi obloženi ob vseh notranjih stenah z debelim linolejem. Tudi vzmeti bodo izdelane po najnovejših izkušnjah in debele plasti gume bodo ublažile vsakršen nepričakovan pretres, kakor na primer pri močnem zaviranju. Zračeni bodo vozovi kar najpopolnejše, a tudi svetlobna napeljava bo zgledna. Celó vsi oddelki tretjega razreda, ki so na Francoskem že zdaj obloženi z usnjem, bodo v novih

Vprašajte Vašega zdravnika in on Vam bo potrdil, da je naša najboljša in najbolj zdrava prirodna mineralna voda ona z rdečimi srci na etiketi, RADENSKA!

vozovih opremljeni še z naslanjaji in z ročnim nasloni, tako da se bodo tudi potniki najcenejšega voznega razreda lahko udobno vozili.

Proti beračenju

(naX) Budimpešta, marca. V ogrski prestolnici so kaj radikalno odpravili beračenje — na način, ki bi ga bilo vredno posnemati tudi kje drugod.

Vsak peštanski meščan se je moral obvezati, da bo po svojih močeh prispeval v bednostni fond za uboge in brezposelne. Višine zneska ni nihče predpisal, vsakdo naj dá pač kolikor more.

Toda darovanje le ni bilo tako prostovoljno, kakor bi se zdelo na prvi pogled. Levičarsko-liberalni list »Esti kurire je namreč priobčil imena vseh tistih bogatinov, ki so premalo darovali. Med njimi so taki skopuhi, ki zaslužijo po več sto tisoč dinarjev na mesec, pa so odrinili v bednostni fond komaj po pet pengov (50 din)...

Izumitelj prvega ruskega padala

(nFI) Moskva, februarja. Izumitelj prvega ruskega padala G. E. Kotelnikov, ki živi v Leningradu, je slavil leto svoj 65. rojstni dan. Svojo iznajdbo je delal Kotelnikov že leta 1910. Pri preskušanjih se je novi izum imenitno obnesel. Toda ko so uspeh sporočili velikemu knezu Aleksandru Mihaileviču, ni bil mogočnik nič posebno navdušen za to novost; zmignil je z rameni in dejal: »Padalo je v letalstvu kar slaba iznajdba; vsak letalec se bo že kar pri se tako majhni nevarnosti, ki mu bo pretila, skušal rešiti s padalom, letalo bo pa treščilo sovražniku v naročje.«

Kotelnikova iznajdba je dobila veljavno šelo, ko se je Rusija odločila, da si ustvari veliko letalsko armado. Takrat je Kotelnikov svoj izum izpopolnil še s posebno pripravo, ki padalo avtomatsko sproži. Zdaj ima ruska armada na tisoče takih padal, a tudi zunaj Rusije vedo ceniti vrednost padala.

TUJA SLINA — ZDRAVILO ZA MALOKRVNOST?

Tako vsaj trdi krakovski zdravnik dr. TEMPKA

(dO) Perniciozna anemija (smrtonosna krvna bolezen, pri kateri razpadajo krvna telesa) spada med najstrašnejše in najskrivnostnejše bolezni. Njeni simptomi so mnogoteri in različni; najzaznavnejše se izdaja s padanjem števila rdečih telescev v krvi in s skrčenjem odstotka hemoglobina.

Se do nedavnega ni znanost poznala nobenega zdravila za to bolezen. Leta 1926 sta pa dva ameriška učenjaka, Minot in Murphy, prišla na sled silno pomembnemu odkritju: uživanje telečjih jeter v zadostni količini ozdravi anemijo! Od tistih dob so na vsem svetu začeli zdraviti vse oblike anemije (slabokrvnosti in malokrvnosti) z jetri, in glej: uspehi so dostikrat kar čudežni. Le eno slabo stran ima to zdravljenje: če hoče bolnik zares zajeziti prodiranje bolezni, mora trajno uživati jetra ali pa njih ekstrakt. Jetra so torej za malokrvnost manj zdravilo kakor nekaka dieta.

Nekaj let je šele, ko je neki mlad zdravnik, Castle po imenu, takisto Američan, dognal, da pravi vzrok te bolezni ne tiči v jetrih, temveč v že-

loču. Znano je, da želodec zdravega človeka pod učinkom tega ali onega živeča (posebno mesa) izloča neki sok, ki je neobhodno potreben za obnavljanje krvi. Želodec ljudi, ki bolchajo za perniciozno anemijo, pa ne more izločati tega za normalni razvoj organizma prevažnega življenjskega soka.

Mladi ameriški učenjak si je tedaj docela logično dejal: poskusimo dati bolnikom ne jeter, temveč želodčnega soka, seveda iz zdravega želodca. V ta namen je dal izdelati ekstrakt iz prašičjega želodca in ga zdaj preizkuša.

Pred kratkim je pa medicina o zdravljenju perniciozne anemije stopila še korak dalje. To pot gre za sluga Poljakom: poljski učenjak dr. T. Tempka je namreč tisti, ki predlaga popolnoma nov način zdravljenja smrtonosne malokrvnosti.

Dr. Tempka se že leta in leta ukvarja s proučevanjem perniciozne anemije. Pred kratkim mu je pa prišlo na um: kako bi bilo, če bi tistega čimtelja, ki je neobhodno potreben za obnavljanje krvi, iskal ne samo v želodec, temveč tudi — v slini?

Neki krakovski ključavničar, ki ima perniciozno anemijo in ga zdravi dr. Tempka, je dovolil svojemu zdravniku, da preizkusi na njem utemeljenost svoje teze. V ta namen se je odločil, da bo vsak dan použil toliko in toliko sline, ki mu je bilo »dobavljivo« asistenti profesorja Tempke. Bili so dnevi, ko je bolnik »požrl« do pol litra tujih slin. Seveda je moral profesor, če je hotel dobiti pri »dajaleh« toliko sline, umetno dražiti njihove zleze slinavice.

Dr. Tempka zatrjuje, da nima nikakih pomislekov proti temu, da se bolniku servira tuja slina po ustni poti. Res da se človeku spodbetka to »zdravilo« silno upira in gabi, a ko mine prvi gnusnostni občutek, pije bolnik slino kakor kakršno koli drugo pijačo — še več: ko vidi, da se mu zdravstveno stanje stalno popravlja, zahteva celo čedalje večje obroke!

Tempkov poskus je trajal 70 dni: bolnik je danes že skoraj popolnoma zdrav.

(»Ilustrowany Kuryer Codzienny«, Krakov)

ZRCALO

naših dni

Za prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Zgledni izletniki

Gorenjska je kaj dobro obiskana z izletniki in turisti. Tudi Sv. Jošt nad Kranjem, ta lepa izletna in romarska točka, se lahko ponaša z mnogoštevilnimi obiski romarjev in turistov. Tuda med njimi je, zlasti v zadnjih letih, mnogo takih, ki jim ni do tega, da bi se naučili svežega gorskega zraka in sonca, ampak pridejo zato, ker mislijo, da je na kmetih vse dovoljeno, kar si izmislijo v svoji surovi naravi. Mnogokrat, posebno ob nedeljah, smo opazovali, kako je tolpa pijanih izletnikov podirala kačipote, razmetavala kmetov drva, in kakor da ne bi videli potov in stez, drvela kar čez travnike in njive, ne menivši se za to, koliko bo škoda na rastoči travi in žitu. Po vrtovih lomijo sadno drevje, bodisi da je šele v cvetu ali ima pa že sadove.

Gorje kmetu, ako jih posvari! Ozmerjajo ga in se norčujejo iz njega, češ da ni kulturn in odlihan.

Kdo bo povrnil škodo našemu kmetu, ki zaradi slabih časov že tako dovolj težko živi? Čas bi že bil, da bi se kaj ukrenilo, da se taki izgrede ne bi več dogajali. Zakaj, kmeti sum je proti njim brez moči. Kmečki fant

O ta slovnica!

Znana ljubljanska trgovina pletenin in perila opozarja občinstvo z napisom v izlozbi, da nudi:

Vsled konca sezone 15% popusta na dosedanje cene.

Vsak šolarček je več toliko slovnice, da bi to reklamo pravilno napisal: »Vsled konca sezone...«, ali: »Ker je konec sezone...« itd. Videti je, da bo treba na aranžerskih tečajih uvesti tudi par ur pouka o slovenski slovnici. N.N.

Zatvornice, ki jih marsikdo prekolne

Ako se nameniš iz šiške proti Bežigradu ali obratno, ni druge poti, kakor da greš naokrog po Bleiweisovi in Tyrševi ali pa čez železniški prehod v Janševi ali Černetovi ulici. Kdor ve, da loči bežigradski okraj od šiške samo železniška proga, se mu bo čudno zdelo, da omenjam tudi Bleiweisovo cesto, vendar za vse one, ki hodijo to pot, ni nič čudnega. V Janševi ulici so namreč na železniškem prehodu zatvornice, kjer mora imeti človek izredno srečo, če naj pride na drugo stran, ne da bi moral čakati po 5 ali 10 minut. Zatvornice so spuščene skoraj vedno, ker tu premikajo in sestavljajo tovarne vlake.

Vse bi še bilo, ko bi ta cesta ne bila tako prometna. Po tej cesti hiti na stotine šolarjev iz šiške v novo šolo za Bežigradom in nazaj, mnogo gospodinj, ki hodijo na šišenski trg, dalje ljudje, ki imajo na nasprotni strani službo, potem pogrebi, ob nedeljah na stotine vernikov itd., in vsi morajo tu po večkrat na dan čakati v blatu ali pozimi v brozgi ob zatvornicah, ne glede na zamudo pouka ali službe. In mladina poslušna ostudno prekinjanje nestrpnih voznikov.

Vsekako bi bilo potrebno tu nekaj ukreniti. Most, ki je na Tyrševi cesti skoraj nepotreben, bi tu služil mnogo bolj. Ali naj pa poklicani čimtelji poiščejo kako drugo rešitev za to prometno oviro! Majdič

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK MEINEL & HEROLD

D.O.Z. ZAL. IVORNICE GLASBIL MARIBOR št. 193

Deseti brat

Ljubzenska povest v verzih po Jurčičevem romanu

V sedanji čas postavil in v stihe preli Ivan Rob

Deseti brat je izšel kot 20. zvezek Janežičevega »Cvetja iz domačin in tujih logov«. Izhajal je od februarja 1866 do konca februarja 1867. Josip Jurčič (1844—1881) je spisal ta roman po vzorcu romana »Starinar«, ki ga je napisal angleški pisatelj Walter Scott (1771—1832). Dejanje in osebe so si v obeh romanah podobne. »Deseti brat« je prvi slovenski roman. Med ljudstvom je bolj znana izdaja Družbe sv. Mohorja.

Uvod

O muze, k vam zdaj v tihe hrame namerjam v skornjih svoj korak, da vsega duh me vaš objame, da stil in verz mi bo lehak. Ah, vem, da stroge ste device, obraz vam moj pogodu ni, vam vseč je nrkozorno lice, ki od tožba, od solz živi. Vendar name se ozrite in svoje čare mi razkrijte!

Deseti brat — roman domači, ki Jurčič ga je spisal bil — se v pesmi tej vam priduša, da bolj bo bran in zanimiv. Značaje sem, osebe menjal tako, kot jih zahteva čas; v njih marsikdo bo brata videl, bo videl tudi — svoj obraz. Če, Jurčič, zdaj vrtiš se v grobu, odpusti to predrnost — Robu!

PRVO POGlavJE

Mlad junak po polji se s kolesom vozi. S. Jenko.

I.

Ni góre, hriba ne gorice, kjer cerkvice se ne blešči; ni mesta, trga ne vasice, da ne bi krčma stala v nji. A v krčmah dobra ljudska duša pri vinu vrata nam odpre in kdor njen modri govor sluša, ta vé, kako zdaj s kmetom je. Tak s Scottom Jurčič se pridruša, na laž postavljat ga ne gré.

II.

S Peharčkom vas najprej seznanim to je krčmar, možak je suh, s klobukom že hudó scefranim se otepava sitnih muh. Čevljar za mizo vino pije, kot mlinček jeziki mu drdrá; z nosov obema sonce sijé, o j sonce, ki ga vinček dá. Na stolu se čevljar presede, iz ust zlete mu te besede:

III.

»Le stoj, Peharček, kaj ti praviš, kdo pri volitvah zmagal bo? S kom narod naš bo zdaj potegnil, kdo ga v bodoče vlekel bo? Lepo na shodih govorijo, obljublajo nam paradiž, a vendar nam ubogim kmetom nalagajo na râme križ. Po mojem se proketo ujame, kdor na besedo jim verjame.«

IV.

»Da, bogme!« mu Peharček reče, a preden stavek dokonča, pred hišo avto pridrdra. Krčmar takoj na cesto steče, da mlie goste bi pozdravil, ki k njemu v goste so prišli. Pred njim zdravnik se je ustavil in mladi mož, ki ves kipi od zdravja, sile in mladosti. Pozdravljat ju krčmar hiti.

V.

V gostilno sta lepo zavila, kot to zahteva običaj, sta liter vina naročila in kos svinjine za grizljaj. Potem pa se pogovor vname, beseda jim besedo dá, napósled Vencelj pa posname, také nagovori možá: »Peharček, fantu zdaj pomózi, naj s tvojim se kolesom vozi!

VI.

Veš, gor na Siemenice mora, a jaz grem čisto drugo pot.« Popraska se krčmar in reče: »Naj oprostijo mi, gospod! Ne rečem, da ga nočem dati — koló je staro, brez luči — pa vendar moram preje znati, komú naj svoje dam stvar!« Da Kvas pošten je, Vencelj reče, krčmar kolesa ne odreče.

(Dalje prihodnjé)

Možje, ki se niso bali smrti

Na mrtvi brazi

DOŽIVEVAJI ANGLEŠKEGA ČASTNIKA V INDIJI

20. nadaljevanje

To je pomenilo, da je vse razumel, kar sem mu sporočil. Povedati moram še to; medtem ko sem brzojavil besedo za besedo, to se pravi pridrževal dim in ga spuščal v presledkih — medtem sem tudi spraševal Hindujko po zemljepisni legi teh krajev. Mnogo ni vedela, toda zadoščalo je.

Opoldne prihodnjega dne smo bili na dogovorjenem kraju.

Naš fantič se je vzorno vedel. Lahko bi bil Binneson ali pa moj sin, tako zapeljivo in vdano je bil z vsem zadovoljen, kar se je dogajalo. Bržčas je bilo to pokorno vedenje sad njegove vzgoje. Bil je vajen, ta naš mali cesar, da so ga zmerom prenašali iz kraja v kraj. Kdo, zakaj in kam, to ga menda že zdavnaj ni več zanimalo.

Skrili smo počivali na hribčku, odkoder smo videli precejšen kos prašnega ozkega pota, ki je izginjal na jugu ravnice.

Popoldne okoli štirih sem vstal. »Pripravite se,« sem dejal, »čas je prišel.«

Opazil sem bil drobno piščico tam daleč na cesti. Z veliko naglico se je blizala.

Pol ure kasneje smo bili na varnem. Binns, Hindujka, Nabi in jaz smo zadovoljno sedeli v angleškem oklopnem avtomobilu, drvečem z nami proti Pešavarju.

Sparr, vodja oklopnega avtomobila, nam je vse na drobno pojasnil.

»Vi, fantje od kurramske čete,« je menil čemerno, »vznemirjate ljudi, da je joj! Ali ne morete svoje erboritosi vsaj za nekaj tednov ukrotiti?«

»Sparr,« sem odgovoril s karajočim glasom, »zapomni si, da govoriš s predstojnikom, ki te zaradi takšnih predrznih pripomb lahko pokliče na odgovor!«

Sparr je bil namreč moj rodni nečak, zato je fante mislil, da sme kaj več ziniti.

»Brez zamere,« je nadaljeval ne me neč se za moj ukor, »toda človek res nima miru več. Že zdavnaj smo vedeli, da sta vidva z Binnsom izginila... Radjo je venomer mledoval, naj vendar kaj storimo za vas... letalci sploh niso več sneli naočnikov... Vse straže okrog in okrog gorovja so venomer čepel na smodniku... Kako se že piše vaš polkovnik?... Strong... saj res... Torej ta je gotovo dobil žulje od neprestanega brzojavljanja, ta stari gospod... Nu in napósled so nas letalci obvestili, da je nekje nekakšen ogromen požar, pollej nam je pa sporočil Chipper, kaj je bral iz vašega dimnastega telegrama... In kdo je moral po vas?... Jaz kajpak... Se en požirek, Binns?«

Za fantiča se Sparr sploh ni zmenil, toliko bolj je pa metal oči na našo lepo Hindujko.

V kazini so že večerjali. Dekle smo spravili k prijateljem, kjer je bila, dokler je ne bomo poslali v njeno domovino, spravljena na varnem.

Binns in jaz sva se doma imenitno oblekla, Binns v frak, jaz pa v popoldansko obleko.

Ko sva nenajavljena stopila v veliko obednico, so skočili častniki stotnije lovcev na ljudi s peklenškim rjovenjem pokonci.

Otroci, kdo bi mogel popisati, kako krasno je, če pridč domov in vidiš okrog sebe znane obraze in blišči stare

gobezdave glasove! Za častnika ni lepše domovine, kakor je njegova četa; to je pribito!

Zgodilo se je, kar se ni še nikoli, odkar je poveljeval stotniji lovcev na ljudi polkovnik Strong, in kar bo ostalo za vekomaj zapisano v zgodovini te čete. Dogodek so iz previdnosti, za stran nejevernih potomcev, pismeno potrdili vsi navzočni častniki. Polkovnik Strong je z dolgimi koraki stopil proti meni, obstal je pred menoj — jaz sem kajpak stal po predpisih ravno ko sveča — potlej se je pognal naprej... mielil sem, da sanjam... padel mi je okrog vratu in prišel svoje več ko hrapavo lice na moje... Kar verjeti nisem mogel.

Vsa kazina je divjala od navdušenja. Poročnik Hardecastle je kasneje tajil, da so mu ušle solze po licih, toda trije tovariši so pripravljeno priseči na to. Potlej, ko je postalo mirnejše, sem prosil polkovnika Stronga, naj stopi z menoj v sosedno sobo.

Ko je vstopil, je opazil na tleh čepčega fantiča, ki je s temnimi očmi vdano zrl vanj.

Polkovnik Strong je z neotesanim truščem zaloputnil vrata in zbegano obstal, strmeč v otroka.

Binns in jaz sva si na tihem od radosti mela roke.

»Gromska strela!« je zarenčal napósled polkovnik Strong, »saj to je vendar oni fantiček... Nabi... listi, ki naj cesar postane...«

»Svete vojne ne bo nikoli,« je takrat z jasnim glasom spregovoril Barney Binns.

Nabiju smo srčkano uredili hišico v vojašnici. Trije, ko hrasti visoki podčastniki naše stotnije so dobili nalogo, da se z njim igrajo in mu izpolnijo sleherno željo. Orožja niso imeli. Toda zunaj pred hišico je ležalo pet naših psov; rdeči jeziki so jim kar mahali iz gobcev — in razvajali smo jih, da že ni bilo več lepo. Poročnik Hardecastle je bil prost vsakršne druge službe. Načeloval je straži malega cesarja. In nikoli niso bile vojašnice stotnije lovcev na ljudi varneje zastražene kakor v tistih dneh.

Pričakovali smo namreč obisk. Ne morda obisk kakšne divjaške, do zob oborožene mohamedanske tolpe; ne, čisto drugačen obisk.

Dva sla smo bili poslali v hribe. Vedeli smo, da tema možema še lasu ne bodo skrivili, tudi če bi ju ujeli Lenhajevi ljudje. Narobe! Še ukazali smo jima, naj se dasta Lenhajevim vojakom ujeti.

Naša sla sta imela namreč eno pismo za Lenhaja, drugo pa za Mahrillo — in v obeh ni bilo kaj prida branja. Toda teh par besed jima bo moralo biti dovolj!

V teh dneh so ostali vsi častniki v vojašnici. Stotnija lovcev na ljudi je imela spet nekakšen opravke »pod roko«. Nič ni poročala nadrejeni oblasti, nič podkralju. Poročilo bo poslala šele takrat, kadar bo vsa stvar urejena v zadovoljstvo stotnije. Saj se bodo visoki gospodje še zmerom lahko odločili, ali naj nam odrgajo glave ali pa ne.

Nekega večera, bilo je malo pred mrakom, so straže na stečaj odpile vrata in krič stotnije lovcev na ljudi je zadonel po dvorišču. Ta krič ni bil dogovorjen, le Hardecastle, ki je bil slučajno pri vratih, je od navdušenja ušel. Vsi smo stekli na plan.

Na konjih, izmučenih do skrajnosti,

sta se vrnila naša dva sla z bregov, in z njima je prišla neka mlada ženska, prav tako izmučena ko onadva.

Pomagal sem ji iz sedla. Oblečena je bila v čedno, golobjesivo jahalno obleko iz najlažjega angleškega sukna. Njen obraz je bil mrliško bled.

»Madam,« sem dejal, »zelo me veselil, da vas spet vidim. Stotnija lovcev na ljudi vam vošči dobrodoščilo. Vašemu sinu se dobro godi.«

In zdaj sem zinit, kar sem že ves čas hotel povedati. Binns je bil prvi, ki me je spravil na to sled. In Binns s svojo nepodkupljivo in preimnitno pameľjo, s svojo domišljijo in preudarno slutnjo me je tudi počul, zakaj se nama je tako lahko posrečil beg.

Mahrilla naju je takrat pustila, da sva pobegnula!

Mahrilla, ki sva jo zvezano in z zamašenimi usti pustila v najini ječi!

In zakaj? Ker sem jaz, ne da bi se tega zavedal, brenknil na pravo struno njenega trdega srca, ko sem ji govoril o temle otroku. Pripovedoval sem takrat, kako globok vtis je bil napravil name ta fantič.

In trdo srce te prečudne ženske se je omehalo. Zaradi otroka naju je pustila pobegniti.

Zakaj ta otrok je bil, kakor je Binns pravilno slutil, sin Lenhaja in Mahrille.

In zato sem ji koj, ko je prišla, dejal, da se njenemu sinu dobro godi, samo da bi jo pomiril.

Preden sva se pomenila o drugih stvarih, sem jo odpeljal k njemu. In dekler bom živel, ne bom nikoli pozabil tega nemega pretresljivega prizora.

Eden od naših prijateljev, neki uradnik v Pešavarju, je lani prinesel z Angleškega za svoje otroke čudovito železnico — in to železnico, s postajami, peroni, predori, kretnicami, mostovi, s kar čudežno lepo lokomotivo in z enajstim razkošnimi spalnimi vagoni, smo si bili izposodili za Nabija.

Ko sva z Mahrillo stopila v hišico, je bil otrok pri svoji igrači. Vsi trije domačinski podčastniki so ležali na tleh in Nabi je poveljeval. Prestavljali so kretnice, urejali promet na postajah. Nabi je pa pošiljal vlak zdaj v to zdaj v ono smer. Čepel je na sredini srebrno se svetlikajočih tračnic, ko je vstopila njegova mati.

Pomignil sem podčastnikom, naj izginajo.

Ko je Nabi zagledal svojo mater, je spustil voz, ki ga je držal v roki. Obstal je nepremično. Obe ročici je položil z očarljivo ljubkim gibom na levo in na desno poleg sebe, obrnivši dlani navzgor. Njegove že tako od sile velike črne oči so postale nenaravno velike. Potlej so se mu razklenile ustnice. Prav lahno, skoraj neslišno šepetanje je prihajalo z njegovih vlažnih ustnic.

In tudi Mahrilla mu je šepnila v odgovor.

Nisem razumel, kaj sta si imela v tem trenutku povedati.

Odšel sem ven.

Bilo je hudo pogajanje.

Polkovnik Strong, Binns in jaz smo vodili razpravo.

Zena, ki je bil njen otrok v naših rokah, se je branila ko tigra.

»Vsa Indija bo v plamenih,« je zmerom znova ponavljala. »Takšne odgovornosti si kratko in malo ne morete nakopati na rame. Niti ne slutite, kako težko breme ste si naložili.«

»Dobro vemo,« je mirno odgovoril polkovnik Strong. »Nismo od večerj v tej deželi in ne bo prvič, da bomo gasili požar. Dobro se zavedamo, kaj tvegamo.«

»Ne!« je kriknila vsa obupana. »Tega ne morete vedeti! Pravi pravcat plaz vas bo zadušil in...«

»Oprostite,« ji je malomarno skočil Binns v besedo, »nam gre vendar samo za to, da storimo iz tega fantiča pravega gentlemana. Jaz sam sem Američan, to dobro veste. Velika Britanija piše zgodovino brez mene; Angleži jo pišejo. Torej sem tako rekoč samo mešetar. Vaš sin... prosim, poslušajte najprej... vaš sin bo šel na Angleško. Tam ga bomo dali na stroške častniškega zbora stotnije lovcev na ljudi vzgojiti v dobrega, pametnega moža, in ko bo že polnoleten, se bo lahko vrnil k vam. Ako se mu bo še takrat hotelo, da bi postal kalif vseh kalifov, prav! Ne verjamem, da bi ga kdor koli od nas utegnil ovirati. Gospodje, ki sede zdaj tukajle, se bodo takrat gotovo že doma na Angleškem sprehajali po svojih vrtilih, bodo uživali svojo čedno pokojnino in bodo morda pisali svoje spomine. Njihovi sinovi bodo morda takrat v Indiji, morda prav v tej stotniji, pa se bodo lahko kosali med seboj: Lenhajeve sin in angleški sinovi... Mislim, da je ta predlog pošten in upoštevjanja vreden. Prav gotovo pa najugodnejši, ki vam ga gospodje tukajle lahko ponudijo.«

Konec prihodnjé

SENCE PRETEKLOSTI

Napisala Marcella d'Arle

Magda je sovražila mrtvo Hedó. Njeno sovraštvo je bilo neusahljivo in neizprosnó. Pogosto je posedala v njeni sobi, po cele ure je sanjariła o srečanju s to nevarno tekmičo. Da, tekmičo; saj jo je Rolf še zmerom ljubil, kljub prepadu, ki ga je smrt zasekala med njiju. Slok, visok in bled se je zdel kakor ustvarjen, da ljubi mrtva, nedosegljiva bitja.

Z Magdo se je bil poročil v hipni, mogočni pijanosti vseh svojih čutov, morda v prvi čutni pisanosti svojega življenja; toda še zmerom je ljubil Hedó, svojo prvo, svojo pravo ženo. Pred šestimi leti je Hedó umrla, zdaj bi ji bilo šest in dvajset let, štiri leta več, kakor je Magdi danes, toda v Rolfovih mislih je ostala in bo ostala za zmerom droban, nežen, plavalas otrok, ki je varstva potreben, ki si ne zna niti obleke sam kupiti, ki se da vsaki prodajalki ugnati.

»Čisto drugačna je bila kakor ti,« je včasih dejal Rolf, opazujoč Magdo brez obdobjanja, Magdo, močno, delovno in umerjeno ženo, prekipelajočo rjavolasa lepoticó.

Da, Magda je bila popolnoma drugačna kakor lepa, svetlolasa lutka, ki je tolikanj ljubila dragocena oblačila in okrase... Saj je njena soba še zmerom polna teh čukarjev!

Premnogokrat je gnala Magdo bolna radovednost, da je šla stikat po omarah in je brskala med že zdavnaj nemodernimi oblekami, po predalih njene pisalne mize, polnih pisem njenih prijateljic, fotografij in kotiljonov. V neki se polni skatli pisemskega papirja je našla droben ključ. Radovednost jo je zgrabila, kakšne skrivnosti zaklepa ta ključ?

In zgodilo se je, da je nekoč pri pospravljanju pobrala stara sobarica vse slike s sten. In tedaj je staknila Magda na steni drobno podolgovato luknjico. »Zidna omarica,« je dejala sobarica, »saj jih je v hiši vse polno... Ključa pa že leta in leta ni...«

Magda ni mogla strpeti, da ne bi koj, ko je bila soba pospravljena, stekla tja. Ko je bila sama, je brž pošekala ključek. Res, ni se motila, bil je pravi.

Vonj po ovnelem cvetju, mrtvaški vonj ji je punhil v obraz; kar zdrnila se je. V mali štiroglati duplini je našla vse polno slik nekega čednega, mladega moža, predrznih, a vendar žalostnih oči, kakršne imajo včasih možje, ki jih je življenje trdo preskušalo in ki so jih ženske razvajale. In poleg slik je ležal sveženj porumenelih pisem. Magdi so roke vzdrhtele...

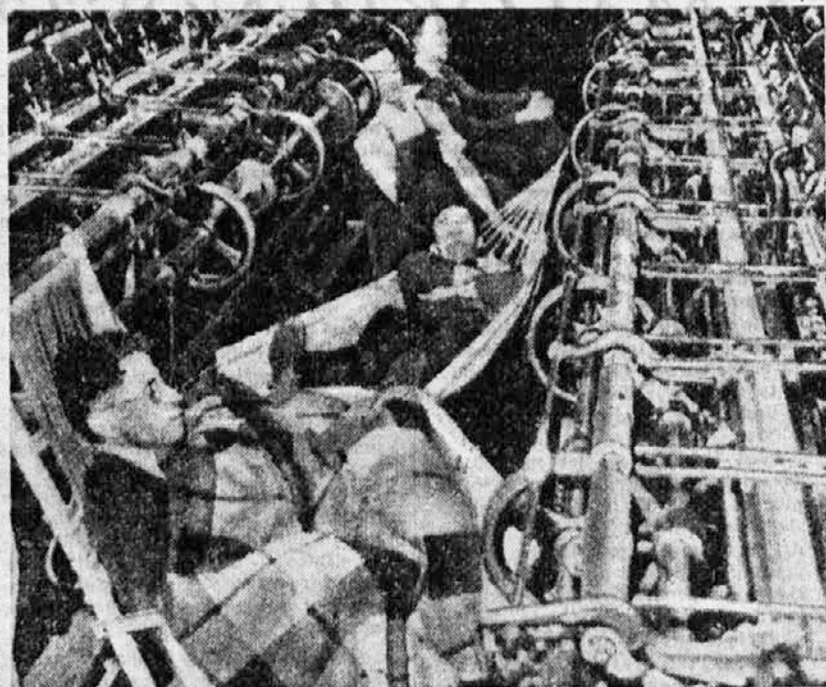
Ljubzenska pisma? Da! Torej je bila boječa Hedó, ki se je z osemnajstimi leti poročila, in je umrla komaj dvajsetletna, torej je svojega moža varala že koj od začetka in ji tega niti mnogo mar ni bilo?

V zabavo mi je, da igram vlogo junakinja iz romana... je pisalo v nekem pisnu. V duši prekipelajoča od okrutnega veselja in vrisakajočega sovraštva se je zdela Magda prvič to pot močnejša od pokojne. Rolf naj dobi samo eno edino pismo v roke, pa bo v njegovem srcu za zmerom ugasnila nesmiselna in bolna ljubezen. Zakaj Rolf ni bil mož, ki bi znal hkratu sovražiti in ljubiti.

Magda je zamušljeno krenila s pisni v salon. Ob živahno plapolajočem ognju kamina je sedla v naslonjač in strmela v Hedino sliko, zročo s platna s plahim in otroškim nasmeškom nanno. Ogenj ljubosumnosti je za večno ugasnil v Magdinem srcu...

Zdajci je začutila, kako se ji je težka roka spustila na ramo; — in zaslišala je hripav glas, ki ga je komaj še spoznala:

(Nadaljevanje na 8. strani)

»Sejna stavka« med mirujočimi stroji: tako stavkajo po najnovejšem v Ameriki. Naša slika kaže sedeče in ležeče stavkaše v strojni pletilnici za nogavice v Readingu v Pensilvaniji.

»Kadar veter pihá, je kajenje prepovedano:« to svarilo iz starih časov se še dan današnji lahko bere na ulici nekega Hechtensteinskega mesteca.

TUDI ZA POMLAD KUPITE

pri **PAULIN-u**
V LJUBLJANI, KONGRESNI TRG

Kjer dobite ne samo eleganten kroj, temveč tudi dobro blago in najboljšo izdelavo v damskih plaščih, kostumih in paletojih

Anekdote

Da, da, če bi...

Po krstni predstavi »Čarobne piščali«, ki je žela vsestransko priznanje, so čestitali k uspehu tudi Schikanederju, pesniku opernega besedila in Mozartovemu prijatelju. Precej razdraženo in pikro se je pesnik odrezal: »Da, da, opera bi še bolj ugajala, če bi mi ne bil Mozart toliko stvari pokvaril.«

Odlikovanje

Slavni čelist profesor Heinrich Grunfeld je dobil od cesarja Viljema za soodlovanje pri nekem dvornem koncertu red »Rdečega orla«. To odlikovanje je bilo prav vsakdanje, zato se ne smemo čuditi, da je čelist zagnal rdečega orla v predal svoje miznice in nejevoljno vzklikal: »Tu se kisaj, dokler ne počniš!« Nadejal se je pač, da bo dobil kdaj še »Črnega orla«, ki je bil v tistih časih prav redko in visoko odlikovanje.

Akustika dvornega gledališča

Med predstavo »Viljema Tella« v dvornem gledališču na Dunaju je igral vloga Attinghausna igralec Baumeister, Kainz pa vloga Melchtala. Zdajci se je Baumeisteru zataknilo. Proseče se je ozrl h Kainzu, toda tovariš se ni mnogo zmenil za njegovo zadrego.

Sklonil se je k Baumeistru in mu šepnil: »Nu, zdaj se bodo spet ljudje vsajati zaradi slabe akustike v dvornem gledališču.«

Izpridil se je

Francoski romanopisec Alexander Dumas je nekoč potoval po Siciliji in je ostal nekaj dni tudi v Cataniji. Na sprehodu so mu pokazali starca, ki je pravkar lezel na lojtrski voz. »Tole je oče Vincenza Bellinija.« Dumas je pri prič stekel k starcu in se mu obesil za vrat. Umetnikov oče je bil na moč osupel in ni mogel ziniti niti besede, dokler ni Dumas vzklikal: »Nikar se ne čudite; prijatelj vašega sina sem!«

Tedaj je starec globoko zavzdihnil: »O, ubožec, nesrečni moj Vincenzo!« »Kaj pa tožiš?« »Kaj ne bi! Premislite: fanta je čakalo lepo in mirno življenje. Več goric imam, hišo in še denarja nekaj, pa Vincenzu vse to ne bo nikoli v prid. Izpridil se je, nič ni zvest svojim prednikom, izgubljen je.«

Dumas ni vedel, kam starec eika, zato ga je vprašal: »Ali je nemara umrl?«

»Kaj še,« je odgovoril sivolasi starec žalostno, »saj je vendar — strela z jasnega — postal muzikant.«

Vincenzo Bellini (1801 do 1835) je bil znamenit italijanski skladatelj. Njegovo opero »Normo« igralo tudi pri nas.

Nevedni tovariš

Knut Hamsun je nekoč srečal v Oslu nekega svojega šolskega tovariša, ki ga že mnogo let ni bil videl. Beseda je dala besedo in vsevidni prijatelj je začel obratiti stare tovariše iz šole. Tedaj je Knut Hamsun, največji norveški pisatelj, začudeno dejal svojemu prijatelju: »Čudno, kako dobro poznaš življenje vseh naših nekdanjih tovarišev!« »Ne vseh,« se je skromno otepel prijatelj, »o tebi pa res ne vem, kaj si postal.«

Molččnost

Berlinskega komika Maxa Adalberta obišče nekoč v garderobi neki mlad tovariš, ki ga že vsi poznajo, da je zmerom suh.

»Nekaj bi vam rad povedal,« začne mladi mož, »a strogo diskretno: niti počenega groša nimam v žepu!«

Adalbert mu suho odgovori: »Dragi prijatelj, kar pomirjaj bodite; nikomur ne bom povedal.«

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni

Po francoščini priredil Ž. O.

25. nadaljevanje

»Kaj ste rekli? Ali se je mar že takrat kaj zgodilo? Zakaj mi pa niste niti besedice omenili o tem?«

»Ker se mi takrat ni zdelo pomembno... Da, da, vaš notar in jaz sva že takrat opazila, da se Mercier nekam brani gmotnih koristi, kakor da bi se bal, da bi moral preveč povrniti, če bi prišlo do ločitve...«

»Torej je že pred poroko računalski prelom! Ali je potem čudno, da je tolikokrat namigaval na to, da se utegneva lepega dne razstati?«

Marcela je obmolnila. Njene velike, široko odprte oči so se v duhu zamišljeno upirale v pretekle dni. O, kako čudovito jasno ji je zdaj, v časovni razdalji, postalo marsikaj, česar si prej ni znala pojasniti!

»O, zdaj razumem!« je zajecjajala. Samo zato mi je tako govoril, da me pripravi na bodoče dogodke... Morda je res samo čakal prve priložnosti, da me pusti in odide...«

»Mislite?« Po tem takem mora biti pa kakšno krilo vmes!«

Gospod Morel ni izbiral besed, kadar mu nekaj ni šlo v račun.

»Kaj vem!« je vsa zbegana zajecjajala Marcela. »Nikoli nisem marala niti misliti na kaj takega... Že sama taka domneva se mi je upirala... Zdelo bi se mi nizkotno in neznačajno...«

Naslonila se je s komolcem na rob pisalne mize in si skrla obraz v dlani. Nekaj časa je bilo v sobi vse tiho.

Gospod Morel je nabral čelo v gube. Saj je prav za prav soodgovoren za to, kar se je zgodilo! Kajti neznanec, ki ga je bil Morel poiskal za moža, se mu je že koj v začetku zdel sumljiv. Ne samo zaradi nerazumljivega mu brskanja in popravljanja po zakonski pogodbi; že takrat, ko sta se srečala na večerji pri bankirju Welssu, se mu nekaj ni zdelo v redu... In potem tisto širokustenje, da je tako izlahka zapravil ves denar, ki so mu ga doma zapustili... in njegovo večno govorjenje o tem, da nima nič strank... sploh ta njegova čudna nebržnost do denarja... In naposled najčudnejše to, da je tako imeni nič tebi nič pristal na Marceline nemogoče pogoje — ne, nekaj pri tem človeku prav gotovo ne bo v redu!

Da, zdaj, ko je prepozno — zdaj je stari gospod le predobro čutil, da ga je polomil, ko je pomagal mladi milijonarki pri sklepanju te poroke. On, tako spreten in izkušen star možak, pa se je šel spuščat v kaj takega!

»Verjemite mi, gospa, silno mi je žal, da sem vam moral prav jaz predstaviti tega človeka,« je odkritosrčno priznal. »A kaj sem mogel: sami ste si ga bili izbrali... Če bi bilo po mojem, bi se bili rajši odločili za enega od drugih dveh, ki sem vam ju bil takrat pokazal... Toda vi si ju niti ogledati niste marali.«

»Ko mi pa nista bila všeč!«

»Morda bi se bila obadva bolj potrudila, da si pridobita vašo naklonjenost, kakor pa vaš sedanji mož.«

»Zaradi mojega denarja nemara! S tega vidika mi je bil pa že Mercier ljubši.«

»Na žalost vas je hudo razočaral... Dober zakonski mož pač ni bil...«

»O, ravno nasprotno! Gospod Mercier je bil zelo dober mož! Bil je korekten, vljuden in ustrežljiv. In zraven mlad, duhovit in zabaven. Kot soprog je bil kar vzoren!«

»A vendar ste pravkar docela drugače govorili... Saj niste mogli našteti dovolj njegovih napak!«

»Ker je za tak prazen nič nos pobesil... za prazen nič, vam rečem! Oh, ko ne bi bilo tega njegovega grdega ponosa!... In potem... bil je tudi... malo preveč mladen... Nikoli se ni otajal iz svoje mrže zapetosti... Niti besedice ljubezni mi ni privoščil, niti še tako nedožnega poklona ne.«

»Očividno zato ne, ker sta se dogovorila, da mu ne boste dovolili nikake galantne pozornosti.«

Marcela je skomignila z rameni. In z osorno-uzaljenim glasom je vzkliznila:

»Dovolila! Dovolila!... Saj je vendar samo po sebi razumljivo, da pričakuje vsaka žena spoštljivost pri svojem možu; to pač ne more

braniti njenemu tovarišu, da ji ne bi včasih malo podvornil in skušal otajati njen led.«

»A tako! To ste torej pričakovali od svojega moža!«

Morel je okamenel. Pri njunem prvem srečanju je mlada dama govorila vendar o čisto drugačnih zahtevah nasproti svojemu bodočemu možu!

»O, ti moj ljubi Bog!« je menila Marcela in vzdihnila. »Med dvema poročencema ni vendar... kadar že drug drugega dobro poznata... nič nenavadnega... če skuša mož kaj doseči pri svoji ženi... v skladu seveda s pravicami, ki mu jih je žena dala! Nu, gospod Mercier ni nikdar pokazal le sence pozornosti zame ali za moje obleke; menda še tega ne ve, kakšne barve so moje oči! Bil je neobčutljiv za sleherno kožnost in se je delal, kakor da ne ve, da sem žena... n j e g o v a žena! O, lahko ste ponosni, da ste mi poiskali takšnega moža! Lepa ženitna posredovalnica mi je to!«

»Oprostite!« je užaljeno vzkliznil gospod Morel; stari gospod ni bil za nobeno stvar tako občutljiv, ka-

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Staremu gospodu je začela Marcela že presedati; česa vsega si takale bogatinka ne domišlja, da bo mogla dobiti za svoje milijone!

Ravnatelj Seleksijske agencije je bil pripravljen prevzeti svoj delež odgovornosti za ta prečudni in nenaravni zakon, toda da bi bil prav vsega on kriv — ne, to pa že ne! Kdo na svetu je že slišal, da bo ženitna posredovalnica kriva, če se mož in žena ne znata drug drugemu prilagoditi!

»Na moža je treba malo paziti in lepo z njim ravnati!« je povzel čez nekaj časa. »Drugače morate pač sam sebi pripisati, če vam jo popiha, A kadar ga več ni, lahko za njim gledate in ga lovite, kolikor hočete; takrat bo prepozno.«

Marcela je vstala. Vse v njej je vrelo. Ni si hotela in si ni hotela priznati, da je sokriva, če ne sploh sama vsega kriva, da so se dogodki tako zasukali.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

»Mislim,« je rekla z oholo srditostjo, »mislim, da se ja z ne bom podila za njim. Saj imamo hvala Bogu ločitev na razpolago, kadar se zakonca ne razumeta. Dam vam štirinajst dni časa: če mi v tem roku ne najdete gospoda Mercierja, se ločim!... Mislim, da tudi vam ne more biti vseeno, ali ostane pri starem ali ne. Štirinajst dni, sem rekla. Niti ene ure dalje ne bom čakala!«

Stari gospod se je... nan priza-deval, da bi jo poi... Kakor furija je vstala in odšla, besna na ves svet, najbolj pa menda na ubogega Morela... in na samo sebe.

se ne bo lahko miselno spuščala v tako usodne stvari, kakor je ločitev.

Toda vria stara ženica je bila v zmoti.

Petnajsti dan zvečer je Marcela na lepem dejala svoji nekdanji vzgojiteljici:

»Telefonirajte notarju Durandu, da pridem jutri k njemu. Recite mu, da bi rada čim prej govorila s kakšnim dobrim odvetnikom.«

Nekaj ni hotela iti mladi ženi v glavo: zakaj njen mož sam ne zahteva ločitve, ko ga je vendar Marcela užalila?

V svojih vročinskih možganih si je tudi takoj sestavila odgovor: prav gotovo samo zato, ker hoče, da o n a uvede ločitveni postopek. To se pa pravi, da noče, da bi na sodišču govorili o pravem vzroku njenega razhoda, temveč naj bi ju ločili zgolj zato, ker je on samovoljno zapustil skupni dom...«

A zakaj, zakaj ne mara, da bi pred sodiščem govorili o edinem pravem vzroku te ločitve?

Tudi na to vprašanje so Marcelini mrzlični možgani hitro našli odgovor. Ali ji ni bil mar že Morel navdahniti te misli?

»Da, da, tako bo: z drugo živi!... Samo zato me je pustil, da bo lahko z drugo nemoteno živela... s tisto, ki se je nekoč zaradi nje peljal v Pariz... s svojo staro prijateljico, kakor jo je imenoval — staro najbrže toliko kakor jaz!«

»Ze sama ta misel je bila mladi ženi kakor vtril na odprto rano. Ne, ne, nič več ne vzdržim tega! Če se bom še dalje obotavljala, bo celo mislil, da nimam poguma za ta korak... Ne, ne! Čim prej bo konec te zakonske komedije, tem boljše bo zame... Poročila se bom rajši s kom drugim, s takim, da bo vsaj obziren z menoj... če ne zaradi drugega, že zaradi mojega denarja!«

Tako daleč je bila že uboga Marcela, da se ni drznila več upati, da bi jo kdo mogel ljubiti zaradi nje same!

»Tak ste res odločeni to storiti, Marcela?« je žalostno vprašala stara družabnica.

»Da, draga prijateljica: premislila sem in moj sklep je neprekljčen.«

»A vendar... ne smete pozabiti, dete moje... da ločitev prav tako za vse življenje veže kakor zakon...«

»Še mnogo bolj kakor zakon,« je menila mlada žena in se grenko nasmehnila. »Ločitev je navadno definitivna, medtem ko zakon ni!«

»To imate nedvomno prav,« je pritrtila stara devica in globoko vzdihnila.

»A zakon, vsaj najin zakon naju ni kaj prida vezal, ne mojega moža ne mene.«

»Prav, telefonirala bom, kakor želite,« je pristala Marija, da konča mučni ji pogovor.

Drugo jutro je Marcela, kakor je rekla, šla k svojemu notarju. In tam se je imela priložnost seznaniti s slavnim odvetnikom dr. Raspailom, ki ga je notar na njeno željo naročil k sebi.

Brez ovinkov je mlada žena povedala obema pravnikoma, da se želi ločiti od svojega moža, in da bi ji odvetnik zelo ustregel, če bi zadevo uredil kar moči obzirno in hitro.

Kako dolgo je ostala pri notarju, Marcela pozneje sama ni vedela. Kaj so govorili, se tudi ni več spomnila. Vedela je le, da se je odhajaje skoraj opotekla iz notarjeve pisar-

V 24 URAH

barva, plisir in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

KINO MOSTE

Predstave ob delavnikih ob 20. uri, ob nedeljah in praznikih ob 15., 18. in 21. uri.

Od četrta 18. do nedelje 21. t. m. Pastolovski film velike ljubezni in mrzine belih ljudi v vrtnici kitajskih meščanskih krogov

ORIENT

V gl. vlogi Gary Cooper in Madeleine Carroll

Predstave trajajo tri ure!!!

Cene: Din 250, 450 in 650.

ZVOČNI RADIO JESENICE

telefon int. 620

19. t. m. ob 15. in 20. uri, 20. t. m. ob 20. uri in 21. t. m. ob 15. in 20. uri

Habsburška tragedija

MAVERLING

V glavni vlogi: Charles Boyer in Darius-Nova

Matineja: 7 barvnih filmov serije »Mickey svira in pleše.«

KINO NADISAR TRZIC

predvaja v četrtek 18. in v petek 19. t. m.

PRIJATELJ MOJE ZENE

V gl. vlogi: Lil Dagover, Paul Hörbiger in Theo Lingner

V soboto 20. in v nedeljo 21. t. m. se predvaja

TARZAN

KINO SOSTANJ

Predvaja 18. in 19. t. m. ob 18. in 20. uri.

DAMA S KAMELIJAMI

V glavni vlogi: Greta Garbo.

Dodatek: zvočni tednik.

V soboto 20. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 21. t. m. ob 18. in 20. uri

NJENI LJUBAVNIKI

V glavni vlogi: Hanns Moser in Olga Čehova.

Dodatek: nov tednik.

SMRT PLEŠAVOSTI

PRED UPORABO PO UPORABI

MORANA

Zakaj bi bili plešasti? Takoj uporabite dišečo specialno kozmetično tekočino »Morana«. Vsakemu in brez razlike je potrebna, takoj izgine prhljaj, ekcemi itd. Jači korenino las. Takoj zaustavi izpadanje las, in lasje zrastejo na plešastem mestu. Cena steklenici Din 40.—, poština dinarjev 7.—.

Moderna Kozmetika Split

Mnogoštevilne zahvale Vam jamčijo uspeh

Za veliko noč

DR. OETKER-JEV

PECILNI PRAŠEK IN VANILINOV SLADKOR

ARTIST BUX

VELIK ROMAN
IZ CIRKUŠKE-
GA ŽIVLJENJA

Napisal Hans Possendorf

Za pravilne odgovore na vprašanja, nanašajoča se na razplet tega romana, razpisuje uredništvo „Družinskega tednika“ 12 denarnih nagrad v skupnem znesku 2500 din

ne in da ji je od vsega pravnega pripovedovanja ostal v spominu samo en stavek — tisti, ki se ji je zdel edini pomemben v vsej tej ločitveni aferi: da ju bo sodnik pred razpravo poklical k sebi, oba, njega in njo, in ju bo skušal spraviti. Tako namreč zahteva postava.

»Torej bo tudi gospod Mercier na sodišču?« je bila na to vprašala mlada žena kar moči nebržno, čeprav ji je srce razbijalo do vratu. »Seveda; zakon to zahteva,« ji je bil odgovoril odvetnik.

Mlada žena se je še dolgo potem spominjala, kako se ji je pri teh zagovornikovih besedah kamen odvalil s srca. Sama pri sebi si je dejala, da je popolnoma prav storila, ko je zahtevala ločitev; saj ji bo tako oblast sama pomagala poiskati njenega moža! A njej je bilo prav to glavno — mnogo bolj kakor ločitev sama!

Ko ga pa ne morem drugače najti! je venomer ponavljala nekam togotno sama pri sebi. Tem slabše zanj! In takrat, ko bova stala drug drugemu nasproti — takrat naj se zgodi, kar hoče — meni je vseeno!

XXXI

Napočil je tolikanj nestrpno, pa hkratu s tolikim strahom pričakovani dan.

Marcela je dobila poziv, da ima priti ob trinajsti uri na sodišče.

Mlada žena ni imela še svoj živ dan nikoli opravka s sodniki. Zato ni čudno, da jo je obšla neznan tesnoba, ko je prestopila prag sodne palače.

Pokazala je uniformiranemu slugi sodni poziv, in mož jo je peljal po dolgem, zeleno in rjavo pleskanem hodniku, dokler nista prišla do kaj vsakdanjega stopnišča s širokimi in nizkimi lesenimi stopnicami.

Tam jo je sluga pustil samo. Vedela je, da ima iti po šestih stopnicah, dokler ne bo v tretjem nadstropju. Tako je vsa zasopla prišla v dolgo galerijo z velikimi, a zelo navadnimi okni; nič srednjeveško-slavnostnega ni bilo na njih, kakor si jih je zmerom v duhu predstavljala.

Ta galerija so bila nekaka nevtalna tla med ločenima čakalnica za ženske in moške. Na sredi med obema je bila pa sodnikova soba; videla so se le njena nizka, zaprta vrata.

Po galeriji so neprestano hodili sodni slugi in tako že s samo svojo navzočnostjo onemogočali sleherni stik med obema čakalnicama — med nasprotnikoma, bi morali prav za prav reči.

Marcela je sedla sredi med žene, ki so prišle že pred njo in bodo zato po vsej priliki tudi prej na vrsti; zato je bila že kar pripravljena na dolgo čakanje.

Mlada žena si je jela nekam radovedno ogledovati svoje tovarišice. Vse je družila neka medsebojna podobnost, tolikšna, da jo je Marcela takoj opazila: na vseh obrazih se je zrcalila prezgodnja resnoba — resnoba, ki so jo razočarane, grenkoba in srčna stiska zarezale v večidel še mlade ženske obraze. Vse te, ki so tu čakale, so bile doživle ono najhujše razočaranje tega sveta, ki je tako malo ljudem prizaneseno: razočaranje prve, nesrečne ljubezni.

Neki odvetnik je prisedel med Mercierjevo ženo in neko gospo v črnem in ji nekaj na dolgo in široko razlagal.

Marcela sicer ni marala prisluškovati, a vzlic temu je od časa do časa slišala nekaj o otrocih... Moralo je iti res za pravo življenjsko dramo; to je izdajal tudi bolesten, pa vendar odločni obraz dame v črnem.

Mlada žena jo je gledala s strahom in s spoštovanjem hkratu: koliko je moralo to bitje prestati! In kako dolgo je morala trpeti! Saj ni bila več tako mlada. Kolikšna je morala biti njena potrpežljivost in kako neizmerna njena ljubezen, da je tako dolgo prenašala takšno življenje, preden se je odločila, da potegne črto pod njim!

V primeri s to tragedijo se je Marcela vzdela njena lastna zadeva prava otročarija.

All se ni mar lahkomišlno igrati z zakonom, v zavetju svojega bogastva, ki ji je služil za nekaj ščit? In zdaj — ali se ne igra prav tako lahkomišlno z ločitvijo?

Marcela se je zamislila. Pobesila je glavo, kakor bi hotela skriti pred svojimi tovarišicami rdečico sramu, ki ji je udarila na obraz.

3. nadaljevanje

Tako so sedeli pri prav pristni italijanski južini za majhno okroglo mizico. Major je dvignil kozarec temnordečega chiantija, povedal je par prisrčnih zahvalnih besed, in potem so trčili.

»Sicer prijeten in imeniten mož! si je po tihem mislil Bux. Zakaj se le ne vede zmerom tako preprosto in človeško?«

»Ali ne boste segli po fritturi misti*, gospod doktor?« je vprašala Fedo, ponujajoč mu pladenj.

»Ne, hvala lepa.«
»Morda malo narezka?«
»Ne, hvala; ne jem ničesar od umorjenih živali.«

»Kaaj?« je začudeno vprašal major.

»Vegetarijec sem, če že tako rečemo. Mislim namreč: ne zaradi zdravja, temveč načelno.«

»Ker delate z živalmi?« je vprašala radovedno Fedo.

»Ne, ker živali ljubim.«

»Saj to mislim. Človek s časom gotovo zelo vzljubi živali; ali mar ne?«

»Ne samo s časom. Jaz imam vse živali rad. In zaradi tega se tudi z živalmi ukvarjam, ne morda iz drugih nagibov.«

»Živali pač morajo prenesti mnogo bunk, preden so tako zdresirane?« je menila Fedo.

»Da bi svoje živali pretepal?! Moj Bog, kaj si pa mislite o meni?!« je ves osupel vzkliknil Bux. »Pri skušnjah že tuširam živali, to se pravi, včasih že dobe kakšen rahel plosk z bičem. Toda to so samo znamenja, navodila, ki ne bolijo.«

Major je stresel z glavo. »Jaz sem imel že mnogo psov, a brez pretepanja nisem opravil nikoli. Celo otrok ne zmagas po mojih izkuštvih, če jim ne daš včasih okusiti šibo.«

Fedo se je zasmejala. »Da, še prav dobro se spominj, papa.«

»Otroci so ljudje,« je suho dejal Bux.

»Kaj hočete s tem reči?«

Major je napravil nekam bebast obraz.

»Mislim, da je pri ljudeh — tudi pri odraslih — včasih pošteno tepežkanje prav na mestu. Kaznivo ni dejanje, temveč misli, ki se za njim skrivajo. Živali pa nikoli nimajo podlih misli; niso hudobne, če jih nisi prej s trpinčenjem hudobnih storil.«

Vsi so nekaj trenutkov molčali. Potlej je dejal major:

»Kam bi nas neki spravila takšna načela — denimo na primer v kazenskem sodstvu? Saj vendar ne moremo človeka zaradi njegovih misli kaznovati!«

»Zakaj ne?«

»Nu, denimo, da neki človek ob kakšni priliki pokaže na moč nizkotne misli, pa vendar ne pride s postavami navzkriž. Ali bi mar kazalo takšnega človeka... obesiti?«

»Po mojem bi bilo popolnoma v redu, če bi ljudi z nepopravljivo nizkotnimi mislimi kratko in malo iztrebili.« je odgovoril Bux.

Major je molčal — ne zato, ker se ni strinjal s klovnom, temveč ker mu ni znal pravega odgovoriti. To prenapeto naziranje ga je le preveč osupilo.

»Zdaj nama pa morate kaj pripovedovati!« je zdajci brez zadržkov udarilo iz Fede. »Prosim, prosim!«

»Prav rad. Toda reči mi morate, kaj naj pripovedujem!«

»Vse, vse!«

Bux se je zvonko zasmel. Bilo je prvokrat, da ga je Fedo slišala resnično smejeti se, da je videla njegov smeh. In njegov obraz, ki se ji je zdel sprva samo zabavn in pameten, se ji je zdajdel zdejati tako simpatičen in čeden... da bi se kar zaljubila vanj!

»Torej bi radi slišali mojo življenjsko povest?«

»Če ne zahtevam prove...«

»O, ne, nikakor ne. To znam že...«

* Neka italijanska močnata jed.

na pamet. In kar je bilo več sto poročevalcem všeč, bo tudi moji bolnici prav. Torej začnimo: »Henrik, Karl, Vilibald Buchsbaum, osem in dvajset let star, rojen v nekem...«

»Stojte, stojte! Nikar tako! Za božjo voljo, kako ste prozaični! In vendar živite v tako romantični okolici!«

»Nu, že spet!« je smeje se vzkliknil Bux. »Stara zmeta! Romantično je samo visoko spoštovanje občinstvo. Mi cirkuški ljudje smo najstvarnejši, najtreznejši ljudje na svetu. Če vam pa moje stvarno poročilo ni všeč, me morate izpraševati. Skušal bom potlej kolikor mogoče romantično odgovarjati.«

»Res? Ali lahko vprašam?«

»Pokorno vam bom odgovarjal kakor kakšnemu...« Bux se je sekundo obotavljal in je potlej z grenkim nasmeškom povzel: »...Kakor kakšnemu predsedniku kriminalnega sodišča. Prosim, zaslišujte me!«

»Imenitno, imenitno!« je vzkliknila Fedo. »Zasliševanje se začne: Obtoženec, kje ste se rodili?«

»Tak Fedo! Prosim, kako se pa vedeš?« je major pograjal hčerino prešernost.

»Kar pustite, gospod major — vaju sem tega. Spet je obkrožil ozke klovnote ustnice porogljiv nasmeš. Obrnivi se k dekletu, je povzel: »Rodil sem se v rešilnem čolnu št. 5 parnika „Coruše“ pod sedem in dvajseto stopinjo severne širine in...«

»Ne! Zdaj se norčujete iz mene!«

»Res ne. Moji starši so bili na potu iz Lizbone v Le Havre: ladja se je potopila — in tako sem v rešilnem čolnu zagledal luč tega prekrasnega sveta.«

»In to po vašem ni romantično?«

»Za mojo mater — mislim — ni bilo prav nič romantično.«

»Kaj vas je neki kot zdravnika pičilo, da ste šli k cirku?« je poizvedovala Fedo dalje.

»Narobe ste začeli spraševati, gospodična predsednica. Morali bi me vprašati, kako sem kot cirkuški človek zašel med medicince! — Cirkuškega pokolenja sem. Družina Buchsbaumov je med najstarejšimi cirkuškimi dinastijami, in ni...«

Naš nagradni roman

»Artist Bux«, ki smo ga dne 4. marca začeli objavljati v »Družinskem tedniku«, je med vsemi našimi čitatelji zbudil splošno pozornost — prav tako zaradi nevsakdanje vsebine kakor zaradi razpisanih nagrad.

„ARTIST BUX“

je roman iz resničnega življenja artistov velikega cirkuša Krena. Pisatelj Hans Possendorf nas seznanja v tem romanu z življenjem v ogromnem cirkušu in s skrivnostnimi dogodki, ki so vanje zapleteni glavni junaki tega velikega cirkuškega romana.

Še danes začnite

brati ta roman, kajti VSAK čitatelj in naročnik, VSAK kupec iz trafike lahko sodeluje pri našem nagradnem razpisu.

12 denarnih nagrad

v znesku din 2.500 — in 10 nagrad v obliki brezplačne naročnine bomo razdelili med tiste cenj. čitatelje, ki bodo čez nekaj tednov najbližje pogodili naša vprašanja.

Opozorjamo vsakega čitatelja.

naj ne izpusti nobene številke »Družinskega tednika«, temveč naj pazljivo prebere vsako nadaljevanje romana »Artist Bux«; brani naj vse številke doma, ker bo moral večkrat pogledati razplet dogodkov tudi nazaj; saj se človeku pri prvem branju zdi marsikaj nevažno, a utegne biti vendar ključ za pravilen odgovor na naša bodoča vprašanja. Začetek romana in podrobni razpis nagrad berite v 9. številki »Družinskega tednika« z dne 4. marca 1937.

UREDNIŠTVO

manj nisem ponosen na to, kakor kakšen Habsburčan ali Hohenzoller na svoj rod, čeprav naš rodovnik morda ni tako star.«

»Imenitno!« je zavrisnila Fedo.

»Kako star pa je vaš rodovnik?«

»Prva llistina o moji družini nosi letnico 1638; takrat — za tridesetletne vojne — so bili moji predniki že kot plesalci na vrvi znani po taboriščih velikih armad. Prvi cirkuški ravnatelj iz našega rodu je bil moj praded — to se pravi: imel je tako imenovano »areno«, majceno potujočo skupino, ki je nastopala pod milim nebom; vodila je pa s seboj znamenitost, za tedanje čase nezaslišano redkost, slona Brama — prav tistega Brama, ki je vam roko iz sklepa vrgel.«

»Bežite!« Fedo je od začudenja pozabila usta zapreti. »Potlej bi moral biti ta slon... počakajte... najmanj...«

»Nikar ne računajte: Brama je star že več kot sto let; menda sto in tri. Zdaj menda ne boste več tako hudi nanj. Takšnemu staremu gospodu je treba marsikaj spregledati. Sicer pa nikomur ne stori nič žalega, nikomur, ki njemu in meni nič ne stori — ne njegovemu staremu indijskemu strážju Dakji. Tega brččas še niste videli, tega starca Dakjo, mislim. Že osem in štirideset let stráže Brama, in bil je že pri mojem pradedu v službi.«

»No, no!« je vzkliknil major, ki mu stvar ni šla prav v račun.

»Dobro poznam zgodovino svoje družine, gospod major! Potrpite malo!« Bux je vzel svinčnik in čakal nekaj po zapestnici; potlej je dejal: »Dakje je s šest in dvajsetimi leti prišel k nam; moj praded je šel takrat devet in petdeset let, Brama pa pet in petdeset. Prihodnje leto bo slavil Dakje torej svoj pet in sedemdeseti rojstni dan, čez dve leti bosta pa Dakje in Brama praznovala petdesetletnico prijateljskega sožitja... Med nami slavimo takole reč najmanj ko kakšno zlato poroko.«

»Ljubi Bog!« je zdajci vsa potrta dejala Fedo. »Šele zdaj razumem, kaj sem zakrivila, ko sem tako nepoštljivo ravnala s starim Bramom. — Prav gotovo ste bili zelo hudi name?«

Bux se na um ni prišlo, da bi se temu vprašanju s kakšno ljubeznivostjo izognil. Prav resno je dejal:

»Da, prav hud sem bil, in če bi ne bili imeli tolikšnih bolečin, bi vam bil že takrat povedal svoje mnenje in obraz. Ta stara zvesta žival mi je tako draga kakor kakšen star ljubezljiv človek, Brama je zelo pameten in od sila tenkočuten; čudovito bitje skratka. Ali se vam sploh sanja, kolikšen čut dolžnosti tiči v takile živali? Prav staremu Bramu se imajo moji predniki večidel zahvaliti za svoje uspehe; Brama je bil moji družini temelj slave, Brama je pripomogel mojim staršem do premoženja. Današnji dan kajpak niso več premožni. V bistvu sem pa tudi jaz Brama hvala dolžan za vse, kar sem in česar sem se naučil. Brez njega bi bil morda danes kakšen neznan plesalec na vrvi ali sam Bog si ga vedi kaj.«

»Oprostite mi,« je mehko prosila Fedo. »Nikoli več ne bom kaj takšnega storila. Doslej nisem še nikoli razmišljala o živalih in o njihovem... kako naj le rečem... o njihovem duševnem življenju pač menda ne morem...«

»Pač, pač; je brez skrbi govorite o živalski duši. Vredna je, da o njej govorimo — in pišemo.«

Fedina zamišljenost ni trajala dolgo. Kmalu je spet začela spraševati, in po malem je zvedela tole:

Ded Vilibald Buchsbauma je imel že prav čeden potujoči cirkuš. Njegov oče je podjetje zmerom in zmerom spopolnjeval in je z leti postal bogat mož. Vili sam je bil pa že od otroških nog artist. Učil se je tako rekoč vsega; bil je jezdec, akrobat, telovadec, dreser. Do svojega šestnajstega leta je vsak ve-

Samo da ne zakašljam!

Kašelj prepreči

Bronchi

bonbon!

PROIZVOD: UNION, ZAGREB

čar nastopal v cirkušu. Tedaj je zmagala materina volja. Čeprav je bila sama potomka stare cirkuške družine, je vendar hotela spraviti svojega sina v meščanski poklic. Zato je na vse kriplje silila, da bi Vili študiral. Domači učitelj, ki je zmerom potoval z družino, mu je dal prav dobro gimnazijsko izobrazbo. Potlej je hodil Vili še leto dni v nekakšen tečaj, opravil je zrelostno skušnjo in začel študirati medicino, čeprav bi bil mnogo rajši postal živinozdravnik. Končal je šele tri semestre, ko je izbruhnila svetovna vojna. Nekaj mesecev prej je gospod Buchsbaum starejši razpustil cirkuš in se naselil kot premožen zasebnik v svojem rojstnem mestu Nördlingnu. Od novembra 1914 do aprila 1916 se je boril Vilibald na raznih frontah. S hudo rano je ležal potlej dolgo v bolnišnici, dokler ga niso naposled spoznali za nesposobnega in se je spet zatekel k študiju; obenem se je posvetil tudi živinozdravništvu. Od maja 1919 je bil dve leti za praktičnega zdravnika v Nördlingnu. Potlej je inflacija požrla njegovim staršem premoženje — In Vilibald je odšel spet k cirkušu, da bi se njegovim staršem ne bilo treba odreči udobju, ki so ga bili vajeni. Spet je vzel Brama k sebi, ki ga niso bili prodali, temveč so ga samo s starim strážjem vred posodili nekemu cirkušu. Kupil si je še nove živali, in je naposled sestavil svojo veliko dresurno točko. Že čez leto dni je postal velika cirkuška znamenitost. Tudi pri cirkušu Krenu je delal nekaj mesecev; naposled je odšel s svojimi živalmi na Holandsko, Dansko, Švedsko in v Ameriko, kjer je zaslužil mnogo denarja. Nazaj v Evropo ga je prignalo zgolj hrepenenje po starših.

Še ure in ure bi bila Fedo Prastelnyjeva spraševala. Toda Bux je pogledal na uro in dejal:

»Čas je, da grem. Danes imamo popoldansko predstavo.«

Tedaj Fedo ni mogla več premagati vprašanje, ki jo je že dolgo ščemelo na jeziku. V očetovo grozo je nenadejano udarilo iz nje:

»Poročeni pa niste, gospod doktor?«

»Ne, moja družina je že tako dovolj velika,« je z nasmehom dejal Bux.

In ta odgovor je Fedo do do-brega potolažil; zakaj — tega menda sama ni vedela. Da bi bilo Fedo Prastelnyjevi nemara šinilo v glavo, da postane žena cirkuškega klovna... sam Bog se usmili!

Ko se je Bux vrnil v cirkuš in vprašal v pisarniškem vozu po pošti, ga je prosil ravnatelj Kreno, naj pride v njegovo zasebno pisarno.

»Poslušajte, Bux. Malo prej mi je prišla govornica na uho, ki se je baje — tako mi pravi tajnica — raznesla že po vsem cirkušu. Dognal sem, da je stvar skubal Jack Benson. Ravnatelj si je oddahnil in potlej na lepem vprašal: »Ali poznate Bensonova morda že od prej?«

»Ne, tukajle sem ga prvič v življenju srečal,« je odgovoril Bux. »Ne razumem, kaj mislite, gospod ravnatelj.«

»No, pa poslušajte, Bux. Poklical sem Benson k sebi in mu izprašal vest. Priznal je, da je raztrobil go-

...»

...»

...»

...»

...»

...»

...»

...»

...»

...»

Hranilne knjižice
vseh zavodov kupite ali prodate najbolje potom moje pisarne
Posojila,
vezana na študiju in večletno mesečno odplačevanje, dobijo kredita zmnožne osebe
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA, Gledališka
št. 12/a
Pisarni odgovor 3 dni znanja. Tel. 38-10

zorice, pravi pa, da ni ničesar trdil, temveč samo domneval.

Bux je začudeno stresel glavo.

»Niti besedice ne razumem, go-pod ravnatelj. Za kakšne govornice pa gre? Morda kaj o meni?«

Ravnateljju je bila zadeva očitno tevsčna. Buxu se menda res še sanjalo ni, za kaj gre. Torej bo noral odkrito govoriti:

»Gre za... neki umor.«

Bux je sunkovito dvignil glavo. Potlej je pa v nemarno menil: »O, kako zanimivo!«

»Benson trdi,« je nadaljeval ravnatelj Kreno, »da je v nekem ameriškem listu od lanskega novembra bral poročilo o neki sodni razpravi, in stvar mu je še zmerom živo v spominu. V nekem varietéju v New-Orleansu — pravilneje na dvorišču tega gledališča — so torej nekega večera po predstavi našli nekega artista z razbito glavo. Poleg mrtvega je ležala palica z železnim ročajem, ki je morilec z njo brččas ubil svojo žrtev. In to palico so spoznali za lastnino nekega... nekega klovna, ki je bil z veliko živalsko skupino angažiran v tistemle varietéju. Tudi vse druge okoliščine so kazale, da utegne biti tisti klovni morilec.« Ravnatelj Kreno je spet obmolnil.

»No — in?« je mirno vprašal Bux. »Ali so tega klovna obsodili in obesili?«

»Ne. Poročilo pravi, da ni bilo dovolj tehtnih dokazov za obsodbo — in še palica je brez sledu izginila.«

»Torej so klovna oprostili?«

»Da — tako pravi Benson.«

»Hm, hm. — Zadeva je torej lepo v redu!« je dejal Bux s porogljivim nasmeškom.

»Da, da — to že. Toda zdaj pride še žalostni del.«

Ravnatelj Kreno je globoko zajel sapo. Zadeva mu je postajala čedalje mučnejša.

»Kaj bi onegavil; kar z besedo na dan: Benson torej trdi — ali vsaj domneva, da... da ste vi tisti klovni. In zaradi tega bi vas prosil, da mi to abotno govornico zavrnete, ker bom potlej lahko Bensona kaznoval in nabil njegovo obsodbo na črno desko.«

No, hvala Bogu; povedal je!

Tedaj je pa Bux nekaj dejal, česar se ravnatelj ni nadejal. In dejal je to s popolnim mirom:

»Zelo ljubeznivi ste, gospod ravnatelj, toda kaznovati ga ne boste mogli, zakaj... ta klovni sem res jaz!«

Ravnateljja Krena je kar vrglo nazaj. Naposled je ves zmeden dejal: »Za božjo voljo, Bux! Kakšna noroglavca zadeva je pa to spet?« Bux je trdovratno molčal.

»Tak govorite vendar! Dolžni ste mi pojasniti!«

Sence preteklosti

(Nadaljevanje s 4. strani)

»Kakšna pisma so to?«

Sunkovito se je obrnila. Spreletelo jo je kakor pijanost, ko je prvič opazila v Rolfovih očeh bolečino ljubosumnosti — in ljubezni. Ze mesece in mesece sta živela drug poleg drugega ko dva tučca, že mesece in mesece je sploh za mar ni imel. Komaj jo je še kdaj ogovoril... Kako je le mogoče, da ji je zdaj tako globoko pogledal v oči?

Tudi Rolf je začuden občutil, kako ga je spreletel val novih bolečih občutkov. Nikoli bi ne bil mislil, da bi Magda utegnila zbuditi v njem takšne

občutke. Magda, ki jo je imel bolj za okras svojega lepega, temnega in lihega stanovanja — Magda, ki je čedalje bolj bledelela, ki je postajala čedalje bolj zapeta, ki že zdavnaj ni več pela in se nikoli ni več nasmehnila.

»Kakšna pisma so to?« je spet ponovil s spremenjenim glasom.

Ali je mar ljubosumen? Ali trpi? Dolge sekunde je občutila Magda tolikšno radost in tolikšno presenečenje, da je vsa izgubljena strmela vanj, in ni mogla črhniti niti besedice. Potlej je pobesila pogled in se zbegano zadržala v pisma. V pisma, ki so bila dokaz Hedine iznevere... V pisma, ki bi uničila v njegovem srcu njeno sliko, ki bi utegnili naposled vendarle Magdi pripomoči do Rolfove ljubezni. Konec bi bilo njenih bolečin ljubosumnosti, mir bi zavladal po dveh letih neznanega sožitja. Ničesar bi si pač ne mogla bolj hrepeneti želeli, kakor da bi Rolf prebral ta pisma; zakaj jo je zdaj nenadejano obšel strah, občutek krivde, želja, da bi zbežala, da bi skrila ta pisma, da bi jih nihče ne našel, nihče ne bral...?

Magda je počasi vstala in pritisnila pisma nase, kakor da bi jih hotela braniti. In tedaj je z grozo razumela, da je njena sveta dolžnost, da šteti ta pisma pred Rolfo in pred vsemi, ta pisma, ki niso bila ne njena ne Rolfova, temveč lastnina mrtve Hede.

Da, Heda je bila mrtva... Začudeno je mislila na to, kakor da bi se bila šele zdaj tega zavedela. Do današnjega dne jo je videla v svoji ljubosumnosti zmerom le živo, mogočno, zmagovalno... Šele zdaj jo je zagledala pred seboj mrtvo, slabotno, brez zaslonbe. Čez njene laži, čez njeno iznevero je bila vsemogočna smrt razprostrla svoje peroti, in zdaj je ukazovala spoštovanje in molk.

Ce mu dam ta pisma, je razmišljala Magda, si kupim za njihovo ceno morda mir, morda srečo, toda nikoli bi ne mogla več z vzravnano glavo hoditi po svetu. Spet ji je nova bolečina stisnila srce, grenkejša in obupnejša od vseh, ki so jo bile mučile ti dve leti.

»Da, ljubezenska pisma so...« je dejal po dolgem molku Rolf. »Magda, ti, ki sem zate zmerom mislil, da si boljša od mene... Premnogokrat me je pekla vest, da še zmerom mislim na Hedo in zdelo se mi je, da ti delam veliko krivico... Ti pa, ti...«

In medtem ko je Rolf govoril in govoril z grenkim hripavim glasom, je Magda s strahom in z obupom izprevidela, da bo za zmerom izgubila njegovo ljubezen, če mu ne izroči pismen. Zakaj ljubiti je ne bo mogel, ako bo dvomil v njeno zvestobo. In kljub temu je čedalje krčeviteje stiskala roke na prsi, da bi ubranila pisma tiste žene, ki jo je prej tolikanj sovražila. Skrivala jih je samo zato, da bi rešila čast in pokopala preteklost svoje prednice. In čuden, skrivnostno čut solidarnosti s pokojnico ji je navdal dušo.

»Pisma mi dajte je hripavo zavpil Rolf.

Magda se je samo še hip obotavljala; v njej sta se borili dve sovražni sili, želja po ljubezni, po veselju — in nežni Hedin glas, glas mrtve telnice.

Potlej, ko je Rolf že iztegnil roko, da bi ji pisma iztrgal, se je obrnila in jih zagnala v ogenj, plapolajoč v kamini. Z naslodo je gledala, kako se je papir krivenčil, kako je požrel in postal žareče rdeč, dokler ni naposled razpadel v pepel, uničujoč njeno srečo in ljubezen. Zdelo se ji je, kakor da se vse divje vrtili okrog nje — in prvičrat v svojem življenju je omedlela.

Ko se je spet zavedela, je klečal Rolf poleg nje, blede in zbegane, obspajajoč njene roke z vročimi poljubi. Nekaj pismen ji je bilo namreč padlo na tla — in ta so ušla uničujočim plamenom. Rolf jih je bil prebral — in je vse razumel...

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

Radio Ljubljana

od 18. — 24. marca 1937

CETRTEK, 18. MARCA

12.00: Harmonika in citre (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Operna glasba (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Koncertne suite (Radijski orkester) ■ 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Sportniki in vaje na orodju (S. Tončič) ■ 19.50: Zabavni kotiček ■ 20.00: Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta ■ 20.45: Allford: Glasbena suita, (gledal. ork., plošče) ■ 21.00: Bojan Adamič in njegov jazz orkester ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki v oddih (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 19. MARCA

9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Za dobro voljo! (plošče) ■ 9.45: Verski govor: Dva razbojnika (g. Fr. S. Finžgar) ■ 10.00: Prenos iz ljubljanske stolnice ■ 11.10: Franz Krüger igra na ksilofon (plošče) ■ 11.30: Otrška ura (gdč. Manca Komanova) ■ 12.00: Koncert vsem Jožefom in Jožicam (Radijski ork.) ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče po željah (oddaja prekinjena od 14.—16. ure) ■ 16.00: Izvenšolska izobrazba žene (gdč. Iva Pregelj) ■ 16.20: Veseli zvoki (Radijski orkester) ■ 17.40: O pravičini in družinski plači (g. Rudolf Smersu) ■ 18.00: Anton Leskovec: Jurij Plevnar — drama, Izvajajo člani rad. igralske družine ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Vuk Karadžić in Slovenci (dr. Maks Robič, Ljubljana) ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Spevoigra — izvaja pevsko društvo »Grafika« ■ 20.45: Godbe na pihala igrajo koračnice (plošče) ■ 21.10: Mandolinistični trio (gg. Antunovič, Haršlag, Pribošek) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 20. MARCA

12.00: Plošče zavrtimo, v venček povežimo in ob lahko glasbi vsi se veselimo! ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust! (igra Radijski orkester) ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Knez Mihajlo Obrenović in Bolgari (prof. Ferdo Sišič) Zagreb ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Vombeger Jože: Izlet na k-nete — vesela zvočna igra (intermezzo k ciklusu Vesele in žalostne iz življenja Jaka Smolaka) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Za vesel konec (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 21. MARCA

8.00: Vesel pomladni pozdrav (plošče) ■ 8.30: Telovadba: a) za dame, b) za gospode (g. prof. M. Dobovšek) ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Prenos postnih pesmi iz zavodov sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano ■ 9.45: Verski govor: Smrt in sodba (g. Fr. S. Finžgar) ■ 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice ■ 11.15: Iz daljnih dežel (plošče) ■ 11.30: Otrška ura; Jurček in Jerica na potovanju (zvočna slika) ■ 12.00: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert komornega tria (gg. Fr. Vlady — klarinet I, J.

Umek — klarinet II, G. Loparnik — fagot ■ 16.00: Pregled jugoslovanskega zavarovalstva (g. Ivan Marletanec) ■ 16.20: Našim deželanom (Radijski orkester) ■ 17.00: Kmet, ura Pomnoževanje rastlin s podtaknjenci (g. Štrekelj Josip) ■ 17.20: Našim deželanom (Radijski orkester) ■ 18.00: Koncert kvarteta rogov (gg. Hafner, Dolinar, Ušak, Moravec) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Muzej kneza Pavla dr. Milan Kašalini ■ 19.50: Slovenska ura: a) Koroške narodne na ploščah, b) Iz narodnega življenja Rožanov (g. dr. Josip Sašelj) ■ 20.30: Koncert malih harmonikarjev pod vodstvom g. prof. Pavla Rančigaja ■ 21.15: Orkester mandolin (plošče) ■ 21.30: Operna glasba (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Operna glasba (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 22. MARCA

12.00: BALETNA GLASBA (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Pisan drobšč (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura: Higijena bivališča (g. dr. Anton Breclj) ■ 18.20: Stare češke narodne pesmi (plošče) ■ 18.30: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Filozofija Božidarja Kneževića ob obletnici njegovega rojstva (dr. Ksenija Atanasijević) ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Cerkevne pesmi Gregorija Riharja, izvaja zbor sv. Cirila in Metoda (prenos iz cerkve sv. Cirila in Metoda) ■ 21.15: I. ura moderne francoske klavirske glasbe. Predava in izvaja na klavirju g. prof. L. M. Škerjanc ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Pesnice za kratek čas (Ježek in Jožek) ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 23. MARCA

11.00: Solska ura: Na Holandskem v deželi vrto in mlinov na veter — vltisi s potovanja (ga. Milena Vrčon) ■ 12.00: Čvetke in pomlad (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Glasbene suite (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 18.40: Preporod grške omike po Arabcih (g. Fr. Terseglav) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Umelna obrt v Jugoslaviji (V. Tkalčič) Zagreb ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: IV. skladateljska ura: dr. Gajmir Krek. Sodelujejo: ga. Pavla Lovšetova, g. prof. M. Lipovšek, zbor »Sloga« in predavatelj g. dr. A. Dolinar ■ 21.15: Narodne pesmi (plošče) ■ 21.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Pesmi iz severa in juga (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 24. MARCA

12.00: Odlomki Wagnerjevih oper (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Griegova ura (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura: Velikonočni običaji v Dalmaciji (g. prof. Mirko Avenak) ■ 18.20: Kako si napravim terarij, II. del (g. Miroslav Zor) ■ 18.40: Koncentracija gospodarstva (g. Milan Valant) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Prosvetno delo Andrije Jovanoviča (Gavra Milošević) ■ 19.50: Šahovski kotiček ■ 20.00: Rezervirano za prenos ■ 21.30: Operni zvoki (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Operni zvoki (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

Poravnajte naročnino!

POZOR GOSPODINJE!
Najceneje ste postroženi s **KURIVOM** pri tvrdki
RUDOLF VELEPIČ
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus stalni odjem!

Trta,
vse ameriške korenike, vele-tratica Prvi jugoslavenski loznjač — Darovar. Zahtevajte cenike.

NOVOSTI
lepe vzorce
za pumparice, sportne obleke
nudi ceneno
Presker
sv. Petra cesta števil. 14

Vinogradniki in sadjerejci
Tako izgleda jagoda najfinejšega, najlepšega in najluktusnejšega grozdja na svetu, popolnoma novega in neznanega v Jugoslaviji, prinesenega iz Italije. Ponujam najfinejšo in najnovejšo breskev „Japanska zlatna“ in „J. H. Hale“ in še trideset drugih vrst, kakor tudi kalifornijska jabolka, slive in drugo sadje. **Zahtevajte cenik!**
Metod Bardič, Irig (Srem)
Pooblaščenca trsnica in sadna drevosnica

Listnica uredništva

J. Z. v T. Za ponudbo najlepša hvala. Žal smo za zdaj s takimi gradivom kar preobloženi. Morda v prihodnosti, če pridete v Ljubljano, se neobvezno zglasite v našem uredništvu in prinesite s seboj kakšen prevod.

K. S. Vaš prispevek za »Zrečo naših dni« ima prav veliko napako: anonimen je namreč! Takšnih člankov za zdaj še ne sprejemamo. Razen tega je razveljavil, bil bi pa lahko za zanimivejši. Poskusite kaj drugega, kratki in jedrnat bodite pa vsaki cen!

Albino. S takim pojmovanjem se naše uredništvo ne more strinjati. Človek, ki je brez dela, pa se mu ponuja zaslužek, ga mora vsaj začasno sprejeti. Zagovarjanje naziranja, da je prav in v redu, ako brezposelni odklanjajo slabo plačano delo in rajši še dalje prosjaci in postopa brez dela okrog, bi bilo prav nemoralno!

France. Marsikaj lahko človek napiše, marsičesa pa ne sme — vsaj natisniti ne. Med stvari, ki za tisk niso dopustne, sodi tudi vaš prispevek za »Zrečo naših dni«.

Ali so lahko večkrat oglaš s prispevki za naše »Zrečo«, nas vprašuje več čitateljev. Uredništvo nima pravi proti temu, da se vsakdo oglaš, kolikorkrat le hoče — pogoj je le, da ima res kaj tehtnega in zanimivega povedati, da so poročila resnična in podpisana s celim imenom.

E. S. Čikago. Zelo nas veseli, da ste z našim listom tako zadovoljni, nič manj nas pa ne radostite, ko beremo, da ste spet dobili službo. Sprejemite prisrčne pozdrave iz domovine!

Vojvoda Windsorski, bivši angleški kralj. Je še vedno v Avstriji. In sicer v Rothschildovem gradu Ensenfeldu blizu Dunaja. Toliko na vprašanje nekega našega čitatelja. Za prisrčne pozdrave prav lepa hvala!

Svetovni popotnik. Niste samo vi, ki se živo zanimate za potovanje okoli sveta. Mnogo nas je, samo dovolj denarja ne premoremo za takšno rajžo. Kar se listu tiče, morate imeti potni list in vizume tistih držav, ki nameravate skoznje potovati. Glavno je kajpak nabiti ročajček! Povsem vam še to, da boste morali na vsakem konzulatu povedati, zakaj potujete v tujino. Preživljanje s prodajo razglednic, slik itd. je zelo kočljivo, ker ni nikjer dovoljeno. Ponekod se ob to ne obregujejo, večidel pa oblastva niso tako obzirna.

MALI OGLASI

Mate oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Prekloni in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 150 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po računi nakaznici, po poštni polonizni na ček račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znanih obdobjih v naročilu.

Prodaj

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

RAZVESELITE SVOJO ŽENO in ji naročite ženski list »Žena in dom«. Četrtna naročnina za 12 števk in 10 prište za kroje in ročna dela je 15.— Din. — Pišite upravi Ljubljana, Dalmatinova ulica 8/T, da Vam pošlje ceno številko brezplačno na ogled.

KAKO PREPREČITE ZANOSIVET Vam pove knjižica dr. Karla Petriča »Regulacija rojstev«. Dobe jo samo poročene žene za 30.— Din. Naroči se pri Upravi, Ljubljana, Dalmatinova 8/T »Žene in dom«. Naročnice jo dobo za polovično ceno.

ALI OTROKA RES ŠTORKLJA PRINESE? ali otroka knjižica, ki jo mora brati vsaka mati. Stane 30.— Din. Naroči se pri upravi, Ljubljana, Dalmatinova 8/T. Naročnice »Žene in dom« jo dobo za polovično ceno.

LEP DOBIČEK prinaša vrč, če z njim pravilno gospodarite. Knjižica »Vrč in moje razve« Vam da prave nasvete. Stane 30.— Din. Naročnice »Žene in dom« jo dobo za polovično ceno. Naročite jo pri Upravi, Ljubljana, Dalmatinova 8/T.

VARUJTE SE SPOLNIH BOLEZNI. Knjižica, ki jo je spisal zdravnik-specialist dr. Joža Jakša. Vam razloži in s slikami nazorno pokaže o vseh posledicah spolne bolezni. Stane 30.— Din. Naročnice »Žene in dom« jo dobo za 15.— Din. Naroči se pri upravi »Žene in dom«, Ljubljana, Dalmatinova 8/T.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

SAMOSTOJEN OBRTIK se želi poročiti z gospodino ali vdovo, staro od 20 do 30 let. Prednost imajo samo debele. Resne ponudbe s sliko na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Samostojeni« 4163.

MLAD GOSPOD čedne zunanosti, star 25 let, želi znanja z gospodino 15 do 25 let. Prednost imajo sobarice in kuharice. Ponudbe s sliko na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Osmajlen 1501«.

INTELCENTNA GOSPODIČNA, vsestransko izobražena, čedne zunanosti, mlada in živahna, želi spoznati v svrhu ženitve primerne gospoda, najrajši vdovca z majhno puščko. Ponudbe pod šifro: »Mamica«.

MLADENIČ želi spoznati mlado, simpatično gospodino iz boljše družine, staro 17—19 let. Pogoj dobra vzgoja, značaj in lepota. Neanonimne dopise je poslati na upravo lista pod »Blondinka«.

KATERA FES GOSPA ALI GOSPODIČNA, ako mogoče s lastnim staovanjem, bi se hotela spoznati z dobro situiranim gospodom srednjih let? Dopise na upravo lista pod »Situljaca«.

GOSPOD, SIMPATIČNE ZUNANOSTI, išče ravno tako simpatično gospodino radi pomladanskih sprhodov in prijateljstva. Pogoj vsaj mala matura. Dopise nasloviti na upravo tega lista pod »Samo seriozna dekletca«.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

KOMPANJONA in obenem lakronega prijateljca s nekaj kapitala radi prevzema kakoga dobroga gostilničarskega podjetja iz 37 letna gospodina z gost. osobno pravico. Spoznaj, trezni in prost vsakih vrst, primerne starosti naj se javijo na upravo »Družinskega tednika« pod šifro: »Korajža vejca«.

KOLESA skoraj nova, prvovrstnih znamk, poceni naprodaj pri **„PROMET“** nasproti križanske cerkve

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prehodnih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimirja Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani. Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusne vezane knjige din 35.— mesečno, v celo platno vezane knjige din 25.— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celo platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi tizen rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega Vam pošljemo brezplačno!
ZALOŽBA HRAM, LJUBLJANA, FLORJANSKA ULICA 14

Hotel Mariborski dvor
MARIBOR

Na novo otvorjen 19. t. m.
Sobe od 20—30 din. Centralna kurjava, tekoča voda